**УНІВЕРСИТЕТ «КРОК»**

**Кафедра економіки та фінансів**

Дмитриченко Артем Григорович

УДК 331.108

# Кваліфікаційна робота магістра «Обґрунтування проєкту економічного розвитку підприємства»

Спеціальність 076 «Підприємництво та торгівля»

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр

Кваліфікаційна робота містить результати власних доробок. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

**А.Г. Дмитриченко**

Науковий керівник **Пекна Галина Борисівна**

**к.е.н., доцент**

Київ – 2026

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД**

**«УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА «КРОК»**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

завідувач кафедри економіки та фінансів

_____ Ігор Румик

«___» _____20___ р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

**ДМИТРИЧЕНКА АРТЕМА ГРИГОРОВИЧА**

Ступінь вищої освіти - магістр

Галузь знань – 07 Управління та адміністрування

Спеціальність – 076 Підприємництво та торгівля

Освітня програма –«Підприємництво та торгівля»

| | |
|---|---|
| Тема роботи | Обґрунтування проєкту економічного розвитку підприємства |
| Номер та дата наказу про затвердження теми | № 113-3 від 29.11.2024 р. |
| Науковий керівник | Пекна Галина Борисівна, кандидат економічних наук, доцент |
| Вихідні дані до роботи | Фінансова та управлінська звітність ТОВ «Буд Трейд Сталь», нормативно-правові акти України, статистичні матеріали, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, а також аналітичні огляди та матеріали фахових видань. |
| Постановка завдання | Дослідження теоретичних основ економічного розвитку підприємства, обґрунтування вибору проєкту економічного розвитку підприємства ТОВ «Буд Трейд Сталь», оцінка ефективності запропонованого проєкту економічного розвитку підприємства ТОВ «Буд Трейд Сталь». |
| Посилання на джерела інформації (не більше п’яти найменувань, які рекомендує науковий керівник) | 1. Гофман М., Пекна Г., Солонець В. Параметри ринку нерухомості як середовища підприємницької діяльності. *Вчені записки Університету "КРОК"*. 2024. № 2(74). С. 31-41. DOI: https://doi.org/10.31732/2663-2209-2024-74-31-41<br>2. Андрєєва В., Гофман М. Оцінка збитків від пошкодження майна внаслідок військової агресії російської федерації в Україні. *Вчені записки Університету "КРОК"*. 2024. № 1(73). С. 20-27. DOI: https://doi.org/10.31732/2663-2209-2024-73-20-27<br>3. Румик І.І., Плетенецька С.М., Царенок О. Особливості управління фінансовими ресурсами підприємств в умовах воєнного стану. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2023. №4 (72). С. 9-19.<br>4. Румик І.І., Пилипенко О.О. Антикризове управління при реалізації санаційних заходів підприємства. *Вчені записки* |

| | |
|---|---|
| | *Університету «КРОК»*. 2021. № 3 (63). С. 51-60. |
| Вимоги до кваліфікаційної роботи | Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складної задачі або проблеми за темою роботи, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. |

Дата видачі завдання 23.12.2024

## КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

| №з/п | Назва етапів роботи | Термін виконання | Примітка |
|---|---|---|---|
| 1 | Вибір напряму дослідження | 28.11.2024 | *Виконано* |
| 2 | Затвердження теми кваліфікаційної роботи та призначення наукового керівника | 29.11.2024 | *Виконано* |
| 3 | Затвердження завдання на кваліфікаційну роботу | 23.12.2024 | *Виконано* |
| 4 | Розробка концепції кваліфікаційної роботи. Затвердження плану досліджень. | 01.03.2025 | *Виконано* |
| 5 | Підготовка першого розділу роботи | 01.07.2025 | *Виконано* |
| 6 | Підготовка другого розділу роботи | 30.09.2025 | *Виконано* |
| 7 | Підготовка третього розділу роботи | 02.12.2025 | *Виконано* |
| 8 | Підготовка вступу та висновків | 12.12.2025 | *Виконано* |
| 9 | Підготовка джерельної бази | 15.12.2025 | *Виконано* |
| 10 | Подання роботи на перевірку на плагіат | 18.12.2025 | *Виконано* |
| 11 | Виконання наукової складової роботи | 19.12.2025 | *Виконано* |
| 12 | Проходження попереднього захисту | 20.12.2025 | *Виконано* |
| 13 | Доопрацювання роботи з врахуванням зауважень | 09.01.2026 | *Виконано* |
| 14 | Зовнішня експертиза, отримання відгуку наукового керівника та подання роботи на кафедру | 11.01.2026 | *Виконано* |
| 15 | Захист кваліфікаційної роботи | 18.01.2026 | *Виконано* |

Здобувач _____ Артем ДМИТРИЧЕНКО

Науковий керівник _____ Галина ПЕКНА

## АНОТАЦІЯ

**Дмитриченко А.Г. Обґрунтування проєкту економічного розвитку підприємства. Рукопис.**

Кваліфікаційна робота магістра за спеціальністю 076 Підприємництво та торгівля, освітня програма Підприємництво та торгівля. ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», Київ, 2026.

Кваліфікаційна робота магістра присвячена дослідженню теоретичних та практичних аспектів обґрунтування проєкту економічного розвитку підприємства в умовах ринкової економіки. Проаналізовано фінансово-економічний стан ТОВ «Буд Трейд Сталь». На основі проведеного аналізу розроблено та економічно обґрунтовано проєкти економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь», що спрямовані на підвищення ефективності його діяльності та зміцнення конкурентних позицій.

**Ключові слова:** економічний розвиток, підприємство, проєктна діяльність, ефективність, інвестиційні проєкти, конкурентоспроможність.

## SUMMARY

**Dmytrychenko A.H. Substantiation of economic development projects of the enterprise. Manuscript.**

Master’s qualification work in specialty 076 Entrepreneurship and Trade, Educational program Enterpreneurship and Trade. KROK University of Economics and Law, Kyiv, 2026.

The Master’s qualification work is devoted to the study of theoretical and practical aspects of substantiation of economic development projects of an enterprise under modern market conditions. The financial and economic state of LLC “Bud Trade Stal” is analyzed. Based on the conducted analysis, economic development projects of LLC “Bud Trade Stal” aimed at increasing the efficiency of enterprise activity and strengthening its competitive position are developed and economically substantiated.

**Keywords:** economic development, enterprise, project activities, efficiency, investment projects, competitiveness.

**ЗМІСТ**

**ВСТУП** …… 6

**РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЄКТІВ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА**…….. 9

1.1. Теоретичні аспекти дослідження економічного розвитку підприємства……. 9

1.2. Чинники економічного розвитку підприємства…… 14

1.3. Методичні підходи до обґрунтування проєктів економічного розвитку підприємства…… 19

**РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЧИННИКІВ ЙОГО РОЗВИТКУ** ……..…… 28

2.1 Характеристика організаційної структури та системи управління ТОВ «Буд Трейд Сталь» …….. 28

2.2. Аналіз фінансово-економічного стану ТОВ «Буд Трейд Сталь» ……. 38

2.3. Оцінка чинників впливу на економічний розвиток ТОВ «Буд Трейд Сталь»……... 46

**РОЗДІЛ 3. ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЄКТУ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТОВ «БУД ТРЕЙД СТАЛЬ»**…….. 57

3.1 Обґрунтування вибору проєкту економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь»……..……. 57

3.2. Розроблення заходів реалізації проєкту економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь»……... 61

3.3. Економічне обґрунтування ефективності проєкту економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь»…….. 65

**ВИСНОВКИ** ……..…. 80

**СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ** ……..... 84

# ВСТУП

**Актуальність теми дослідження.** В умовах динамічних змін ринкового середовища, посилення конкуренції та зростання невизначеності зовнішніх і внутрішніх чинників питання економічного розвитку підприємств набувають особливої актуальності. Забезпечення сталого економічного розвитку потребує впровадження обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності використання ресурсів, зміцнення конкурентних позицій та адаптацію підприємств до змін зовнішнього середовища. Одним із дієвих інструментів досягнення цих цілей є реалізація проєктів економічного розвитку.

Проблеми економічного розвитку підприємств, а також питання проєктного підходу до управління розвитком знайшли відображення у працях вітчизняних і зарубіжних науковців, зокрема: І. Ансоффа, П. Друкера, Й. Шумпетера, М. Портера, Р. Акоффа, В. Геєця, А. Гальчинського, О. Амоші, Л. Мельника, О. Кузьміна та інших. У їхніх дослідженнях розкрито сутність економічного розвитку, його чинники, механізми управління та підходи до оцінювання ефективності розвитку підприємств.

Водночас у науковій літературі недостатньо висвітленими залишаються питання комплексного обґрунтування проєктів економічного розвитку з урахуванням специфіки діяльності конкретних підприємств, взаємодії внутрішніх і зовнішніх чинників впливу, а також оцінювання ризиків реалізації таких проєктів у сучасних умовах господарювання. Це зумовлює необхідність подальших наукових досліджень у зазначеному напрямі та визначає актуальність обраної теми магістерської роботи.

**Метою кваліфікаційної роботи** є теоретико-методичне обґрунтування та розроблення проєкту економічного розвитку підприємства з оцінюванням його економічної ефективності та ризиків реалізації.

Для досягнення поставленої мети в роботі передбачено вирішення таких **завдань**:

- узагальнити наукові підходи та методологічні засади дослідження економічного розвитку підприємства;
- визначити сутність, напрями та чинники економічного розвитку підприємств;
- надати організаційно-економічну характеристику ТОВ «Буд Трейд Сталь»;
- проаналізувати фінансово-економічний стан ТОВ «Буд Трейд Сталь»;
- оцінити чинники впливу на економічний розвиток ТОВ «Буд Трейд Сталь»;
- обґрунтувати вибір проєкту економічного розвитку підприємства;
- здійснити економічну оцінку ефективності запропонованого проєкту;
- визначити ризики реалізації проєкту та розробити заходи щодо їх мінімізації.

**Об'єктом дослідження** є процеси економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь» в умовах ринкового середовища.

**Предметом дослідження** є сукупність теоретичних, методичних і практичних аспектів обґрунтування та реалізації проєкту економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь».

**Методи дослідження.** У процесі виконання магістерської роботи використано такі методи дослідження: аналіз і синтез для узагальнення наукових підходів до економічного розвитку підприємства; системний підхід для дослідження економічного розвитку як цілісного процесу; економіко-статистичні методи для аналізу фінансово-економічного стану підприємства; порівняльний аналіз для оцінки динаміки показників діяльності підприємства; методи економічного моделювання для обґрунтування проєкту економічного розвитку; методи оцінювання інвестиційної ефективності (NPV, IRR, PP тощо) для визначення результативності проєкту.

**Інформаційну базу дослідження** становлять фінансова та управлінська звітність ТОВ «Буд Трейд Сталь», нормативно-правові акти України, статистичні матеріали, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, а також аналітичні огляди та матеріали фахових видань.

**Наукова новизна дослідження** полягає в розробці проєкту для економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь», що було зумовлено необхідністю оптимізувати управління оборотним капіталом та зміцнити фінансову стійкість.

**Практичне значення здобутих результатів** полягає в тому, що запропоновані рекомендації дозволять зменшити ризики, що передбачає вдосконалення управління запасами і борговими зобов'язаннями, посилення контролю витрат і грошових потоків, а також поступове впровадження управлінських рішень.

**Апробація результатів дослідження.** Основні положення роботи були апробовані на VI Міжнародній конференції «Держава, регіони, підприємництво: інформаційні, суспільно-правові, соціально-економічні аспекти розвитку» (Київ, 4 грудня 2025 р.).

**Структура і обсяг роботи.** Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 89 сторінок, містить 24 таблиць, 5 рисунків, 70 найменувань список використаних джерел.

# РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЄКТІВ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

## 1.1. Теоретичні аспекти дослідження економічного розвитку підприємства

Економічний розвиток підприємства – це складна, багатогранна концепція, що охоплює як якісні, і кількісні зміни у його роботі. Мета цих змін – забезпечити стабільне функціонування та досягнення довгострокових стратегічних цілей. У сучасних економічних умовах розвиток не зводиться лише до збільшення обсягів виробництва чи доходів. Воно являє собою процес трансформації ресурсного потенціалу компанії, підвищення ефективності його використання і здатності адаптуватися до зовнішнього середовища, що змінюється.

У спеціалізованій літературі поняття «економічне зростання фірми» трактується з різних методологічних позицій. Ресурсний підхід прирівнює економічне зростання до нарощування та раціонального використання матеріальних, фінансових, трудових та нематеріальних активів компанії [21, с. 41; 38, с. 62]. Результативний підхід визначає зростання через досягнення позитивних змін у фінансово-економічних показниках, таких як збільшення прибутку, рентабельності та ринкової вартості компанії [14, с. 97].

Процесний підхід розглядає економічне зростання як безперервний процес перетворень, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності компанії та забезпечення її стійкості в довгостроковій перспективі [17, с. 54].

Важливою характеристикою економічного зростання фірми є його якісний аспект. Він проявляється у вдосконаленні організаційної структури, впровадженні інновацій, оптимізації бізнес-процесів та підвищенні рівня управління [18, с. 68; 54, с. 121]. На відміну від простого економічного збільшення, яке в основному відображає кількісні зміни показників

діяльності, економічне зростання включає структурні перетворення, що забезпечують довгостроковий ефект і підвищують адаптивність компанії до ринкових викликів [68, с. 43].

Економічна сутність зростання фірми також полягає у формуванні та реалізації стратегічних переваг, що дозволяють компанії зміцнювати свої позиції на ринку. До таких переваг належать підвищення продуктивності праці, зниження витрат, поліпшення якості продукції чи послуг, розширення асортименту та освоєння нових ринків збуту [67, с. 104; 43, с. 57]. У цьому контексті економічне зростання є основою для забезпечення конкурентоспроможності компанії [57, с. 78].

Виходячи з вищевикладеного, економічне зростання фірми можна визначити як цілеспрямований, керований процес якісних та кількісних змін у її діяльності. Цей процес спрямований на підвищення ефективності використання ресурсів, забезпечення фінансової стабільності та досягнення стратегічних цілей зростання в умовах динамічного ринкового середовища [59, с. 118; 53, с. 59].

*Таблиця 1.1*

**Підходи науковців до визначення економічного розвитку підприємства**

| Науковець | Підхід | Характеристика підходу |
|---|---|---|
| Й. Шумпетер | Інноваційний | Наростання як результат впровадження інновацій та нових комбінацій чинників |
| І. Ансофф | Стратегічний | Наростання через виконання стратегічних керівних ухвал |
| П. Друкер | Управлінський | Наростання як наслідок дієвого розпоряджання ресурсами |
| М. Портер | Конкурентний | Наростання як формування та підтримання конкурентних переваг |
| В.М. Геєць | Системний | Наростання як структурні та якісні зміни в економічній системі |
| О.Є. Кузьмін | Процесний | Наростання як керований процес досягнення стратегічних цілей |

*Джерело: складено автором на основі [11; 1; 2; 9; 22; 38].*

Таким чином, глибоке розуміння економічної сутності зростання фірми є теоретичною базою для подальшого аналізу факторів впливу, вибору

напрямів розвитку та обґрунтування проектів економічного зростання, що мають практичну значущість для конкретного суб'єкта господарювання [32, с. 53].

Економічне зростання фірми – це одна з фундаментальних категорій економічної науки, що характеризує процеси кількісних та якісних змін у діяльності суб'єкта господарювання.

Господарський розвиток підприємства є однією з головних економічних категорій, що відображає процес якісних та кількісних змін у наслідках його діяльності, структурі активів та способах їх застосування. В умовах ринкової системи господарювання економічний прогрес підприємства розглядається як фундамент збільшення його ціни, зростання конкурентної здатності та гарантування фінансово-економічної стабільності.

У межах економічної теорії розвиток підприємства інтерпретується як процес розширеного відтворення, що супроводжується збільшенням обсягів випуску, підвищенням корисності застосування господарських ресурсів та покращенням фінансових підсумків роботи [13, с. 203]. Відповідно, види економічного розвитку підприємства відображають різні методи досягнення цих наслідків.

Екстенсивний вид господарського розвитку передбачає зростання економічних показників підприємства завдяки залученню додаткових засобів – праці, фінансів, основних фондів та обігового капіталу. Такий вид прогресу гарантує збільшення обсягів виробництва та збуту товарів, проте не супроводжується значним підвищенням продуктивності чи зменшенням собівартості. З економічного погляду екстенсивний розвиток є обмеженим через зростання витрат та падіння рентабельності [36, с. 174].

Інтенсивний різновид економічного поступ уґрунтований на збільшенні корисності залучених господарських засобів. Він передбачає нарощування продуктивності праці, фондовіддачі, матеріаловіддачі, а також зменшення кошторисів на одиницю виробу. Інтенсивний рух є головним різновидом у поточній економіці, оскільки забезпечує примноження

прибутку та фінансової сталості без значного збільшення ресурсної бази [60, с. 89]. Інноваційний різновид економічного поступ є частиною інтенсивного розвитку та вирізняється запровадженням новацій у виробничу, технологічну та управлінську працю підприємства. З економічного погляду інновації сприяють формуванню доданої вартості, зростанню конкурентоспроможності продукції та тривалому збільшенню надходжень підприємства [13, с. 37]. Інноваційний поступ є вирішальним елементом переходу підприємств до моделі сталого господарського зростання.

Еволюційний різновид економічного поступ вирізняється поступовими змінами господарських показників діяльності підприємства, що трапляються без стрімких структурних переоблаштувань. Такий різновид поступу забезпечує сталість фінансових результатів, зниження господарських ризиків і плавне пристосування до змін ринкового середовища [26, с. 121].

Революційний різновид економічного поступ містить докорінні й швидкі зрушення в господарському потенціалі підприємства, пов'язані з реструктуризацією, диверсифікацією діяльності або кардинальною зміною напрямку розвитку. З господарської точки зору ця форма може забезпечити стрімке зростання ефективності та прибутковості, проте супроводжується вищим ступенем фінансових та інвестиційних ризиків [66, с. 211].

Для упорядкування наукових підходів до тлумачення економічного поступку підприємства доцільно узагальнити його головні різновиди за основними класифікаційними ознаками. Такий підхід дозволяє чітко окреслити шляхи зростання підприємства, характер господарських змін та джерела формування його господарського потенціалу. Узагальнення різновидів економічного поступку підприємства у формі схеми сприяє всебічному розумінню механізмів підвищення ефективності господарської праці та забезпечення сталого економічного зростання.

Отже, вибір оптимальних напрямків економічного розвитку є необхідним для проведення глибокого аналізу господарської діяльності підприємства та розробки заходів щодо підвищення його економічної

ефективності. Комплексний підхід до реалізації цих напрямків дозволяє досягти сталого зростання фінансових результатів та посилити позиції підприємства на ринку.

**Рис. 1.1. Форми економічного розвитку підприємства**

*Джерело: складено автором на основі [36; 60; 66].*

Отже, економічне зростання підприємства є складним динамічним процесом, що відображає кількісне та якісне збільшення результатів його господарської діяльності на основі дієвого використання економічних ресурсів та нарощування економічного потенціалу. Узагальнення наукових підходів до трактування економічного зростання дозволило встановити, що воно може втілюватися через різні форми розвитку, які відрізняються способом досягнення наслідків, характером змін та джерелами забезпечення зростання. Зокрема, екстенсивна та інтенсивна форми окреслюють напрями використання ресурсів, еволюційна та революційна – динаміку та обсяг економічних перетворень, а інноваційна форма виступає головним фактором посилення конкурентоспроможності в сучасних умовах. Розумне поєднання вказаних форм економічного розвитку творить підвалини для забезпечення

стабільного економічного зростання підприємства та підвищення вправності його функціонування у довготривалій перспективі.

Таким чином, розуміння економічної сутності економічного розвитку підприємства є теоретичною базою для подальшого аналізу чинників впливу, вибору напрямків розбудови та обґрунтування проєктів економічного розвитку, які мають практичне значення для певного суб'єкта господарювання.

## 1.2. Чинники економічного розвитку підприємства

Господарський прогрес фірми відбувається під впливом багатьох чинників, котрі різняться за джерелом, типом впливу, мірою керованості та часовим орієнтиром. У поточних наукових дослідженнях наголошується, що дієвий огляд економічного поступу можливий лише за умови цілісного згрупування чинників, що дає змогу оцінити їхню сукупну дію на результати господарювання компанії [26, с. 149; 60, с. 91].

У сучасній економічній доктрині елементи зростання розглядаються не окремо, а як багатогранна сукупність впливів, що постає під дією внутрішньої спроможності підприємства та зовнішнього оточення його діяльності [38, с. 54 –56; 22, с. 213]. У межах стратегічного підходу, унаочнюваного З.Є. Шершньовою, чинники економічного поступу підприємства аналізуються крізь призму стратегічного управління та довгострокових цілей розвитку. Авторка підкреслює, що головними детермінантами розвитку є здатність фірми адаптуватися до змін зовнішнього середовища, ефективність застосування внутрішніх ресурсів і точна відповідність стратегії умовам суперництва [68, с. 147–150]. У межах цього підходу чинники розвитку розділяються на керовані (внутрішні) та некеровані (зовнішні), що окреслює можливості управлінського впливу на економічне примноження.

Аналітичний підхід, викладений у працях Г.В. Савицької, базується на вивченні чинників економічного зростання через сукупність економічних показників і факторного розбору. У цьому сенсі розвиток фірми оцінюється як наслідок трансформації обсягів випуску, продуктивності праці, витрат, прибутку та рентабельності. Чинники розвитку розуміються як підстави для змін фінансово-економічних наслідків, а їхній розгляд слугує фундаментом для ухвалення виважених управлінських рішень [60, с. 93–98].

Широкого розповсюдження в сучасних наукових розробках здобув інноваційний метод, який оцінює чинники економічного зростання крізь оптику інноваційної діяльності та цифрового перетворення. Л. І. Федулова наголошує, що у цифровій економіці вирішальними факторами розвитку компаній стають технологічні новації, цифрові навички колективу, інтелектуальний потенціал та спроможність до монетизації знань [66, с. 41–45]. У межах цього методу інновації виступають не лише рушієм поступу, а й головним джерелом формування конкурентних переваг.

Системно-середовищний метод, висвітлений у працях О.В. Ареф'євої та В.В. Прохорової, фокусується на впливі мінливого зовнішнього середовища на економічне зростання фірми. Автори стверджують, що фактори розвитку варто вивчати з огляду на макроекономічні загрози, цикли економіки, трансформації регуляторної політики та ступінь ринкової невизначеності [17, с. 112–116]. У цьому методі вирішальне значення має спроможність підприємства до пристосування та антикризового керування.

У межах керівного підходу, який розвивають В.О. Коюда та В.М. Гриньова, фактори економічного зростання пов'язуються з дієвістю системи керування підприємством. Автори наголошують, що ґатунок рішень щодо управління, організаційна будова, спонукання персоналу та корпоративна світогляд є важливими внутрішніми чинниками, котрі визначають швидкості та вектори економічного розвитку [36, с. 168–172].

Комплексний економічно-ресурсний метод, запропонований Л.Г. Мельником, ґрунтується на розгляді зростання фірми як процесу

накопичення та зміни економічних засобів. У межах цього методу фактори розвитку поділяються на ресурсні, результативні та інституційні, а їхня взаємодія окреслює динаміку економічного піднесення підприємства [42, с. 89–94]. Сучасні наукові студії також наголошують на глобалізаційному та конкурентному підходах. Зокрема, О. О. Пилипенко та М. Портер оцінюють чинники розвитку крізь призму конкурентних переваг, ринкової позиції та залучення підприємств у світові ланцюги створення вартості [53, с. 201–205; 9]. Схожі методи простежуються у звітах OECD, Світового банку та Європейської комісії, де ключовими факторами розвитку визнаються продуктивність, новації, можливість доступу до фінансування та інституційна допомога бізнесу [7; 13; 3].

Окрему увагою у сучасних дослідженнях надають впливу макро- та мікроекономічних чинників на процеси задуму бізнес-проєктів та обґрунтування проєктів економічного розвитку підприємств. Зокрема, у працях Г. Пекни, виконаних у співпраці з М. Гофман, акцентується увага на потребі здійснювати облік змін макроекономічного середовища, галузевої кон'юнктури та специфіки ринку при формуванні проєктів розвитку, що дозволяє підвищити обґрунтованість управлінських постанов та знизити рівень економічних ризиків [50].

Найбільш поширеною у фаховій літературі є класифікація чинників економічного розвитку підприємства за такими ознаками (табл. 1.2): за джерелом походження; за типом впливу; за рівнем керованості; за часовою спрямованістю; за функціональною належністю.

Такий підхід дає змогу комплексно оцінити умови та передумови економічного зростання підприємства, а також окреслити напрями управлінського впливу [60].

Отже, наукові методи аналізу факторів, що впливають на економічний розвиток компанії, є різнобічними та доповнюють один одного. Комбінуючи ці методи, можна всебічно оцінити умови та можливості для зростання підприємства.

*Таблиця 1.2*

**Класифікація чинників економічного розвитку підприємства**

| Класифікаційна ознака | Види чинників | Характеристика |
|---|---|---|
| За джерелом виникнення | Внутрішні | Складаються у межах підприємства; окреслюють ступінь використання економічного потенціалу |
| | Зовнішні | Спричинені впливом макро- та мікросередовища |
| За характером впливу | Економічні | Позначаються на доходах, витратах, прибутку та рентабельності |
| | Організаційні | Стосуються структури управління та бізнес-процесів |
| | Техніко-технологічні | Визначають ступінь технологічного розвитку |
| | Соціальні | Характеризують людський капітал та мотивацію персоналу |
| За ступенем керованості | Керовані | Можуть напряму регулюватися підприємством |
| | Частково керовані | Підлягають опосередкованому впливу |
| | Некеровані | Не залежать від діяльності підприємства |
| За часовою спрямованістю | Короткострокові | Впливають на поточні наслідки діяльності |
| | Довгострокові | Формують стратегічний потенціал зростання |
| За функціональною сферою | Виробничі | Стосуються процесу створення продукції |
| | Фінансові | Визначають фінансову сталість та інвестиційні можливості |
| | Інноваційні | Забезпечують технологічне оновлення |
| | Управлінські | Відображають якість управлінських рішень |

*Джерело: складено автором на основі [60]*

Таким чином, класифікація факторів економічного зростання підприємства, представлена в таблиці, дозволяє детально описати умови та передумови його успіху. довгострокового економічного зростання. Групування факторів у таблиці створює основу для подальшого аналізу впливу окремих елементів на результати діяльності компанії.

Розподіл факторів економічного розвитку підприємства на внутрішні та зовнішні є одним з найпоширеніших у сучасних наукових дослідженнях та практиці стратегічного та фінансово-економічного аналізу. в працях таких

науковців, як Л. Г. Мельник, З. Є. Шершньова, а також у матеріалах Світового банку. Це свідчить про універсальність та практичну цінність такого методу.

*Таблиця 1.3*

**Внутрішні та зовнішні чинники економічного розвитку підприємства**

| Внутрішні чинники | | Зовнішні чинники | |
|---|---|---|---|
| Виробничо-технологічні | Технічний рівень забезпечення, стан головних фондів, дієвість використання виробничих потужностей, технологічна гнучкість | Економічні | Стан сектору, динаміка потреби, інфляція, валютні коливання, доступ до фінансування |
| Фінансові | Склад капіталу, ліквідність, спроможність до платежів, прибутковість, розпорядження оборотним утриманням | Політико-правові | Податкове законодавство, регуляторна політика, державні програми підтримки діловодства |
| Організаційно-управлінські | Якість ухвалень керівництва, організаційний устрій, механізм планування та контролю | Ринкові | Рівень змагання, позиції ключових суперників, бар'єри виходу на ринок |
| Кадрові | Кваліфікація працівників, спонукання, віддача праці, сталість кадрів | Технологічні | Темпи технологічних змін у галузі, розвиток логістичних та цифрових платформ |
| Інноваційні | Інноваційна діяльність, оцифрування процедур, впровадження новітніх керівних та ІТ-засобів | Соціальні та інституційні | Рівень ділової активності, демографічні чинники, інституційна якість оточення |

*Джерело: узагальнено автором на основі [36]*

Обґрунтованість саме такого поділу факторів пояснюється такими причинами:

- Чітке розмежування рівня контролю: внутрішні фактори можуть бути безпосередньо керовані підприємством, тоді як зовнішні вимагають адаптаційних управлінських рішень.

- Зручність для комплексного аналізу: цей підхід дозволяє поєднувати фінансовий, стратегічний та аналіз зовнішньої середовища для повної оцінки розвитку.
- Сумісність з аналітичними інструментами: класифікація добре узгоджується з сучасними методами аналізу, такими як SWOT, PEST та факторний аналіз, що забезпечує логічну послідовність дослідження.
- Практична спрямованість: результати такого поділу можуть бути безпосередньо використані для розробки проектів економічного розвитку підприємства.

Зважаючи на це, у межах цієї магістерської роботи внутрішні й зовнішні чинники економічного поступу підприємства слугують основою для подальшого визначення фінансово-економічного становища, стратегічного потенціалу та визначення проєкту економічного розвитку фірми.

Отже, з’ясування сутності, основних напрямків та елементів економічного піднесення підприємства дозволяє утворити цілісне уявлення про умови та передумови його зростання. Водночас успішне впровадження економічного набору вимагає не лише теоретичної бази, а й застосування відповідних методичних інструментів, які забезпечують прийняття обґрунтованих управлінських ухвал. У зв'язку з цим важливим є дослідження методологічних основ для обґрунтування програм економічного розвитку суб'єкта господарювання, що дає змогу оцінити доцільність їх впровадження та прогнозувати очікувані економічні результати.

## 1.3. Методичні підходи до обґрунтування проєктів економічного розвитку підприємства

За сучасних умов господарювання економічний поступ підприємства втілюється переважно через систему проєктів, скерованих на збільшення результативності використання ресурсів, запровадження інновацій,

розширення ринків збуту та посилення конкурентних переваг. Проєкти економічного розвитку є засобом практичного здійснення стратегії підприємства, а їхнє обґрунтування – основною умовою здобуття запланованих економічних наслідків [63].

Методичне обґрунтування проєктів економічного розвитку фірми вимагає застосування сукупності концепцій, методів та індикаторів, що дають змогу зважити доцільність упровадження проєкту, його економічну віддачу, фінансову надійність та потенційну ризикованість. У наукових виданнях підкреслюється, що брак цілісного методичного підходу до обґрунтування проєктів зростання спричиняє збільшення інвестиційних загроз та марнотратного використання засобів [56, с. 214].

Стратегічна концепція базується на визначенні відповідності проєкту довгостроковим завданням і загальній стратегії розвитку фірми. Відповідно до концепції З.Є. Шершньової, проєкти економічного розвитку доречно бачити як інструменти реалізації стратегічних варіантів – експансії, стабілізації чи зменшення діяльності [68, с. 215–218]. При цьому SWOT-аналіз слугує методологічною базою упорядкування внутрішніх та зовнішніх факторів розвитку й уможливлює формування узгоджених стратегічних шляхів виконання проєктів економічного розвитку підприємства [32].

У рамках цього підходу розглядаються:

• відповідність проєкту місії та стратегічним завданням підприємства;

• узгодженість проєкту з конкурентною стратегією;

• вплив проєкту на ринкову позицію та довготривалу конкурентоспроможність.

Стратегічний підхід дає змогу оцінити не лише теперішній економічний ефект, а й стратегічну доцільність упровадження проєкту розвитку [68].

Економіко-аналітичний метод спирається на застосування системи фінансово-економічних показників для визначення результативності проєктів розвитку. У працях Г. В. Савицької наголошується, що обґрунтування

проєктів слід проводити на основі аналізу витрат і здобутків, продуктивності ресурсів та динаміки фінансових числових даних [60, с. 284–290].

До головних засобів цього методу відносять:

- аналіз витрат і вигод (cost-benefit analysis);
- аналіз прибутковості;
- факторний аналіз змін фінансових результатів;
- зіставний аналіз альтернативних проєктів.

Економіко-аналітичний метод дає змогу кількісно визначити очікуваний вплив від впровадження проєкту та слугує основою для подальших інвестиційних обчислень.

Інвестиційний метод передбачає оцінку дієвості проєктів економічного зростання з погляду доцільності вкладення капіталу. Він активно використовується при обґрунтуванні капіталомістких проєктів, пов’язаних із модернізацією виробництва, розширенням діяльності чи втіленням інновацій [44, с. 142–149].

У межах цього методу вживаються техніки:

- чистої приведеної вартості (NPV);
- внутрішньої норми прибутковості (IRR);
- індексу прибутковості (PI);
- терміну окупності інвестицій (PP).

У рамках інвестиційного підходу до обґрунтування проєктів економічного розвитку компанії широко уживаються методи оцінювання економічної віддачі, що ґрунтуються на концепції дисконтованих грошових потоків. Зазначені методи дають змогу брати до уваги часову вартість грошей, порівняти витрати та наслідки реалізації проєкту, а також підтвердити слушність інвестиційних ухвал [44, с. 142–148; 70].

У процесі обґрунтування проєктів економічного розвитку компанії значну вагу мають прикладні засоби стратегічного й фінансово-економічного аналізу, які гарантують узгодження стратегічних завдань розвитку з чисельною оцінкою очікуваних здобутків. Зокрема, CVP-аналіз

застосовується для дослідження функціонального зв'язку між витратами, обсягом діяльності та грошовим результатом і є слушним при оцінці операційної стабільності проєктів розвитку на етапі їх бізнес-планування та попереднього вибору [60]. Оцінка інвестиційної спроможності компанії дозволяє провести багатофакторний аналіз змінних проєктів розвитку з огляду на очікувану прибутковість, небезпеки й вартість капіталу, що є потрібною передумовою ухвалення стратегічно зважених інвестиційних рішень [70].

Чиста приведена вартість (Net Present Value, NPV) описує сумарний економічний ефект від упровадження проєкту та визначається як різниця між приведеною вартістю грошових прибутків і приведеною вартістю інвестиційних затрат:

$$\mathrm{NPV} = \sum_{t=1}^{n} \frac{\mathrm{CFt}}{(1+\mathrm{r})^{t}} - \mathrm{I}_0 \tag{1.1}$$

Де $CFt$ – грошовий потік у періоді *t;*

$r$ – ставка дисконту.

Отже, вибір оптимальних напрямків економічного розвитку є необхідним для проведення глибокого аналізу господарської діяльності підприємства та розробки заходів щодо підвищення його економічної ефективності. Комплексний підхід до реалізації цих напрямків дозволяє досягти сталого зростання фінансових результатів та посилити позиції підприємства на ринку.тривалість проєкту; $I_0$ – початкові інвестиційні витрати.

Додатна вартість показника НПВ свідчить про економічну доцільність впровадження проєкту економічного розвитку підприємства [44].

Внутрішня норма прибутковості (Internal Rate of Return, IRR) визначається як така ставка дисконту, за якої чиста приведена вартість проєкту дорівнює нуль:

$$\sum_{t=1}^{n} \frac{CFt}{(1+IRR)^t} - I_0 = 0 \quad (1.2)$$

IRR, або внутрішня норма прибутковості, є ключовим показником, що ілюструє граничну ефективність інвестиційного проекту. Цей інструмент є незамінним при аналізі та порівнянні альтернативних інвестиційних стратегій. Економічна обґрунтованість проекту підтверджується, коли показник IRR перевищує ставку дисконтування, що відображає вартість залученого капіталу [44, с. 145].

Індекс прибутковості (PI) виступає мірилом щодо ефективності інвестицій. Його розрахунок базується на співвідношенні дисконтованої сукупності майбутніх грошових потоків до обсягу первинних інвестиційних витрат.

$$PI = \frac{\sum_{t=1}^{n} \frac{CFt}{(1+r)^t}}{I_0} \quad (1.3)$$

Якщо показник PI перевищує одиницю, PI > 1, це є вагомим аргументом на користь впровадження проекту з економічного розвитку підприємства [44].

Період окупності інвестицій (Payback Period, PP) визначає годину, потрібну для того, щоб загальний обсяг грошових потоків від проекту покривав первинні витрати на інвестування. Формально строк окупності є найменшим значенням ttt, при якому виконується наступна умова:

$$\sum_{t=1}^{n} CFt \geq I_0$$

Для аналізу інвестиційних проектів у сфері економічного розвитку показник PP (період окупності) є інструментом для визначення їхньої ліквідності та рівня ризику. Однак, слід пам'ятати, що цей показник не враховує фінансові надходження після того, як інвестиції були повністю повернуті [60, с. 288].

Ефективне обґрунтування проектів розвитку підприємства досягається шляхом комплексного застосування таких показників, як NPV (чиста теперішня вартість), IRR (внутрішня норма дохідності), PI (індекс прибутковості) та PP. Такий підхід дозволяє одночасно оцінити як абсолютну, так і відносну прибутковість інвестицій, визначити рівень ризику та терміни повернення вкладених коштів.

У сучасній цифровій економіці інноваційний підхід до обґрунтування проектів розвитку стає надзвичайно важливим. Як зазначає Л. І. Федулова, оцінка інноваційних проектів повинна виходити за межі суто фінансових показників, включаючи нематеріальні ефекти, такі як зростання інтелектуального капіталу, розвиток цифрових навичок та впровадження організаційних змін [66, с. 96-102].

Цей інноваційний підхід передбачає аналіз таких аспектів:

- Ступінь новизни проекту.
- Можливості для технологічного оновлення.
- Вплив на цифрову трансформацію бізнес-процесів.
- Потенціал для створення стійких конкурентних переваг у довгостроковій перспективі [20].

Підхід, що базується на ресурсах та функціях, розглядає проекти економічного розвитку як спосіб перетворення та раціонального використання внутрішніх ресурсів підприємства. Л.Г. Мельник та О.Є.

Кузьмін підкреслюють, що для належного обґрунтування проектів розвитку необхідно провести ретельний аналіз наявних у підприємства ресурсів та його здатності до їх відновлення.

В умовах сучасної нестабільної економічної ситуації особливої актуальності набуває ризик-орієнтований підхід. Він передбачає систематичне виявлення, оцінку та подальше зменшення ризиків, пов'язаних із впровадженням проектів розвитку. О.В. Ареф'єва та В.В. Прохорова стверджують, що без урахування ризиків, управлінські рішення не можуть вважатися повною мірою обґрунтованими.

Обґрунтування проектів економічного розвитку підприємства вимагає застосування різнобічних, взаємодоповнюючих методик. Коли ці методи використовують у комплексі, вони забезпечують надійну оцінку доцільності проектів, мінімізують ризики та підвищують якість управлінських рішень, спрямованих на стале зростання компанії.

*Таблиця 1.4*

**Методичні підходи до обґрунтування проєктів економічного розвитку підприємства**

| Підхід | Основні методи | Ключові показники |
|---|---|---|
| Стратегічний | SWOT-, PEST-аналіз, портфельний аналіз | Частка ринку, конкурентна позиція, стратегічна відповідність |
| Економіко-аналітичний | Аналіз витрат і вигод, факторний аналіз | Прибуток, рентабельність, собівартість |
| Інвестиційний | NPV, IRR, PI, PP | Чиста приведена вартість, норма прибутковості |
| Інноваційний | Оцінка інноваційного потенціалу | Частка інноваційної продукції, нематеріальні активи |
| Ресурсно-функціональний | Аналіз ресурсного потенціалу | Фондовіддача, продуктивність праці |
| Ризик-орієнтований | Аналіз ризиків, сценарний аналіз | Рівень ризику, варіація доходів |

*Джерело: складено автором на основі [44; 60; 66; 42; 38; 17].*

Інтеграція цих інструментів у єдиний методичний підхід робить управлінські рішення більш науково обґрунтованими. Це досягається завдяки

поєднанню якісного стратегічного аналізу з точними кількісними методами оцінки ефективності. Такий підхід зменшує невизначеність та підвищує здатність підприємства адаптуватися до динамічних змін у зовнішній середовищі, що є критично важливим в умовах сучасних економічних трансформацій.

Отже, методи обґрунтування проектів розвитку – це комплексна система, що охоплює стратегічні, економіко-аналітичні, інвестиційні, інноваційні, ресурсні та ризикові аспекти. Їх застосування дозволяє всебічно оцінити доцільність проектів, передбачити очікувані економічні результати, враховуючи годинну вартість грошей, рівень ризиків та стратегічні цілі підприємства. Використання показників NPV, IRR, PI та PP забезпечує точну кількісну оцінку ефективності інвестиційних рішень, а синергія різних методичних підходів створює надежну базу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, що сприяють довгостроковому сталому економічному розвитку підприємства.

Теоретико-методологічні основи економічного розвитку підприємства та підходи до обґрунтування його проектів, узагальнені у попередніх дослідженнях, створюють міцну наукову базу для подальшого прикладного аналізу. Наступним етапом дослідження є оцінка поточного стану економічного розвитку конкретного підприємства. Важливо проаналізувати, як внутрішні та зовнішні фактори впливають на його діяльність, а також визначити ефективність реалізованих проектів розвитку, застосовуючи відповідні інструменти економічного аналізу. Це дозволить не тільки перевірити теоретичні висновки на практиці, але й розробити обґрунтовані рекомендації щодо майбутніх напрямів та проектів розвитку підприємства у реальних умовах господарювання.

У результаті дослідження теоретико-методологічних засад обґрунтування проєктів економічного розвитку підприємства встановлено, що економічний розвиток є складним багатовимірним процесом, який відображає сукупність кількісних і якісних змін у господарській діяльності

підприємства та визначає рівень його конкурентоспроможності, фінансової стійкості й адаптивності до змін зовнішнього середовища. Аналіз теоретичних підходів до трактування економічного розвитку дозволив систематизувати наукові погляди на його сутність як процес цілеспрямованого нарощування економічного потенціалу підприємства.

У межах розділу обґрунтовано, що економічний розвиток підприємства реалізується за різними напрямами, зокрема виробничо-економічним, фінансово-економічним, інноваційним та організаційно-управлінським, які перебувають у тісному взаємозв'язку та формують цілісну систему розвитку. Встановлено, що вирішальну роль у забезпеченні економічного розвитку відіграє сукупність внутрішніх і зовнішніх чинників, які відрізняються за походженням, характером впливу, ступенем керованості та часовою спрямованістю. Систематизація чинників економічного розвитку дозволяє визначити пріоритетні напрями управлінського впливу та створює передумови для формування ефективної стратегії розвитку підприємства.

Особливу увагу в розділі приділено методичним підходам до обґрунтування проєктів економічного розвитку підприємства. Доведено, що ефективне обґрунтування проєктів розвитку потребує комплексного застосування стратегічних, економіко-аналітичних, інвестиційних, інноваційних, ресурсно-функціональних та ризик-орієнтованих підходів. Застосування показників NPV, IRR, PI та PP дозволяє здійснити кількісну оцінку ефективності проєктів розвитку з урахуванням вартості грошей і рівня ризиків, тоді як використання інструментів стратегічного аналізу забезпечує узгодженість проєктних рішень із довгостроковими цілями.

Таким чином, результати теоретико-методологічного аналізу формують науково обґрунтовану основу для подальшого аналітичного дослідження економічного розвитку конкретного підприємства та розроблення практичних рекомендацій щодо обґрунтування й реалізації проєктів його економічного розвитку в умовах сучасних економічних трансформацій.

# РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЧИННИКІВ ЙОГО РОЗВИТКУ

## 2.1. Характеристика організаційної структури та системи управління ТОВ «Буд Трейд Сталь»

Товариство з обмеженою відповідальністю «Буд Трейд Сталь» займається підприємницькою діяльністю в галузі матеріально-технічного забезпечення будівництва, зокрема шляхом постачання металевих виробів та додаткових будматеріалів. Мета роботи підприємства полягає в обслуговуванні потреб будівельних компаній, девелоперів та промислових споживачів, які потребують металоконструкцій для зведення, реконструкції та модернізації будівель.

Компанія веде свою діяльність відповідно до вимог чинного законодавства України, зокрема відповідно до Господарського кодексу України та Закону України «Про товариства з обмеженою відповідальністю», а також інших норм, що регулюють торгівельну та будівельну діяльність. Вибрана юридична форма товариства з обмеженою відповідальністю надає можливість гнучкого управління, залучення додаткових фінансових ресурсів та обмеження відповідальності учасників відповідно до їх внесків до статутного капіталу.

ТОВ «Буд Трейд Сталь» (код ЄДРПОУ 44743842) була зареєстрована як юридична особа 11 лютого 2022 року відповідно до встановленої законодавства процедури. Статутний капітал компанії становить 500000,00 грн, що забезпечує фінансову базу для виконання операційної діяльності та досягнення поточних та майбутніх бізнес-цілей.

На 13 грудня 2025 року компанія має статус «зареєстровано», що підтверджує безперервність її роботи та відповідність вимогам державної реєстрації бізнесу. Керівництво діяльністю компанії здійснює Ліпартія

Володимир Валентинович, який має повноваження представляти інтереси товариства у відносинах із контрагентами, державними органами та іншими зацікавленими сторонами.

*Таблиця 2.1*

**Загальні відомості про підприємство ТОВ «Буд Трейд Сталь»**

| Показник | Характеристика |
|---|---|
| Повне найменування юридичної особи | Товариство з обмеженою відповідальністю «Буд Трейд Сталь» |
| Скорочене найменування | ТОВ «Буд Трейд Сталь» |
| Найменування англійською мовою | Limited Liability Company Bud Trade Steel (LLC Bud Trade Steel) |
| Статус юридичної особи (станом на 13.12.2025) | Зареєстровано |
| Статус за ЄДР | Зареєстровано |
| Код ЄДРПОУ | 44743842 |
| Дата державної реєстрації | 11.02.2022 |
| Термін діяльності | 3 роки 10 місяців |
| Організаційно-правова форма | Товариство з обмеженою відповідальністю |
| Розмір статутного капіталу | 500 000,00 грн |
| Уповноважена особа (керівник) | Ліпартія Володимир Валентинович |
| Основний вид економічної діяльності (КВЕД) | 41.20 — Будівництво житлових і нежитлових будівель |
| Інші види економічної діяльності (КВЕД) | 41.10 — Організація будівництва будівель; 43.11 — Знесення; 43.12 — Підготовчі роботи на будівельному майданчику |
| Кількість видів діяльності за КВЕД | 62 |
| Місцезнаходження юридичної особи | Україна, м. Київ, просп. Відрадний, буд. / (літ. А) |
| Контактний телефон | +38 (067) 830-03-03 |
| Повне найменування юридичної особи | Товариство з обмеженою відповідальністю «Буд Трейд Сталь» |
| Скорочене найменування | ТОВ «Буд Трейд Сталь» |

*Джерело: складено автором на основі даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.*

Дані в таблиці демонструють, що ТОВ "Буд Трейд Сталь" є досить новою компанією, що працює у формі товариства з обмеженою відповідальністю та володіє достатнім статутним капіталом для діяльності в будівництві. Чітко визначений основний вид діяльності відповідно до КВЕД 41. 20 вказує на спеціалізацію компанії у житловому та нежитловому будівництві. Одночасно, велика кількість додаткових діяльностей сприяє

розширенню операцій та робить компанію більш адаптивною до змін на ринку. Зареєстрований статус юридичної особи та стабільне функціонування з моменту заснування підтверджують легітимність та безперервність діяльності компанії. Організаційно-правова форма та система управління забезпечують умови для швидкого прийняття управлінських рішень та реалізації проектів економічного розвитку.

Основна діяльність ТОВ "Буд Трейд Сталь" полягає в оптовій торгівлі металами та Metal виробами, призначеними для будівельних потреб. Додаткові напрямки включають логістичне забезпечення постачання, організацію зберігання товарів на складських приміщеннях, як власних, так і орендованих, а також надання консультацій з підбору будівельних матеріалів відповідно до специфіки проектів.

Компанія здебільшого працює на регіональному ринку, підтримуючи ділові зв'язки з постачальниками металопрокату як в Україні, так і за кордоном. База клієнтів формується за рахунок малих та середніх будівельних компаній, що забезпечує стабільний попит та знижує ризики.

ТОВ "Буд Трейд Сталь" має чітко налагоджену організаційну структуру управління, яка поєднує центральний апарат та функціональні підрозділи, що забезпечують ефективне функціонування компанії в умовах конкуруючого ринку. Загальна кількість працівників перевищує 50 осіб, що вказує на середній розмір діяльності та потребу у розподілі управлінських обов'язків та відповідальності.

Організаційна структура компанії складається з основних підрозділів: адміністративного, комерційного, закупівельного, складського, фінансово-бухгалтерського та технічного відділів. Адміністративний відділ забезпечує загальну координацію та правове супроводження, до нього входить керівник, юрист та діловод. Комерційний відділ відповідає за продаж, ринковий аналіз та роботу з клієнтами, включаючи менеджерів з продажу, аналітиків та торгових представників.

Закупівельний відділ займається матеріально-технічним забезпеченням та логістикою, складський відділ відповідає за зберігання та облік продукції. Фінансово-бухгалтерський відділ відповідає за облік, фінансове планування та контроль, тоді як технічний відділ займається інженерним супроводженням та дотриманням вимог безпеки праці.

Вищим управлінським органом ТОВ "Буд Трейд Сталь" є загальні збори учасників, які визначають стратегічний розвиток компанії та делегують оперативне управління директору. Структура управління є лінійно-функціональною, що забезпечує чітку ієрархію та спеціалізацію підрозділів. Така організаційна структура допомагає досягати ефективної координації між різними одиницями, оперативного прийняття рішень та належного контролю за виконанням бізнес-процесів.

Загалом організаційна структура забезпечує оптимальне розподіл обов'язків та відповідальності серед працівників, що сприяє покращенню керованості компанії та створює умови для стабільного функціонування та подальшого економічного прогресу.

Кадровий потенціал компанії формують з урахуванням специфіки роботи у сфері будівництва, що потребує комбінації комерційних, логістичних та фінансових навичок. Персонал ТОВ "Буд Трейд Сталь" складається з управлінських, адміністративних та виробничих працівників.

Особливу роль у функціонуванні ТОВ "Буд Трейд Сталь" відіграє кваліфікація менеджерів з продажу та закупівель. Вони відповідальні за встановлення комерційних зв’язків, ведення переговорів з постачальниками та клієнтами, а також впливають на обсяги продажу продукції. Система мотивації працівників розроблена для досягнення результатів, що допомагає підвищити продуктивність праці та ефективність використання трудових ресурсів.

Графічне зображення організаційної структури управління ТОВ "Буд Трейд Сталь" представлено на рис. 2.1:

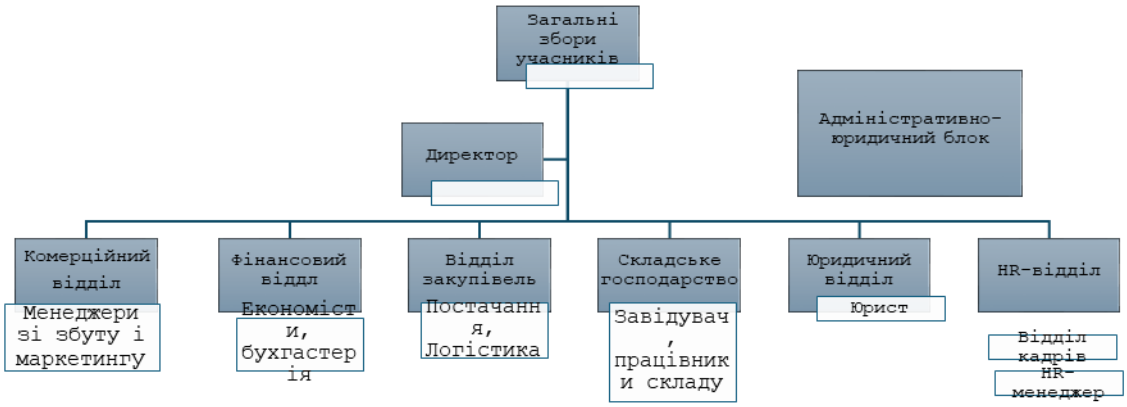


**Рис. 1.1. Організаційна структура управління ТОВ «Буд Трейд Сталь»**

*Джерело: складено автором на основі внутрішніх даних ТОВ «Буд Трейд Сталь».*

Діяльність ТОВ "Буд Трейд Сталь" суттєво залежить від загального стану будівельного сектору, рівня інвестицій у будівництво та виконання державних та регіональних програм відновлення. Зростання обсягів будівництва веде до збільшення попиту на металеві конструкції та вироби, тоді як падіння в цій сфері негативно позначається на обсягах продажу та фінансових результатах компанії.

Крім того, підприємство зазнає впливу коливань цін на металопродукцію, валютних ризиків та проблем у логістиці. У нестабільних умовах зовнішньої середовища важливою є здатність компанії пристосовуватися до змін на ринку та оптимізувати витрати.

Ринок постачання металопрокату для будівельних потреб відзначається високою конкуренцією, наявністю великої кількості малих та середніх підприємств, а також щодо низьких бар'єрів для входу. Гнучка цінова політика, швидке виконання замовлень та встановлені партнерські відносини з постачальниками є конкурентними перевагами ТОВ "Буд Трейд Сталь".

У той же час конкурентна среда потребує постійного вдосконалення управлінських систем, підвищення якості обслуговування та пошуку нових

напрямків розвитку, що економічно обґрунтовує необхідність реалізації проектів розвитку підприємства.

Будівельний сектор України залишається однією з основних галузей економіки, що забезпечує формування основних фондів, розвиток інфраструктури та зайнятість населення. Згідно з даними Державної служби статистики України, до 2021 року будівництво демонструвало позитивну динаміку зростання обсягів виконаних робіт, що призвело до зростання попиту на будівельні матеріали, зокрема металопрокат.

Починаючи з 2022 року, будівельний сектор суттєво постраждав від військових дій, що викликало зменшення обсягів будівництва та інвестиційної активності. Проте у 2023–2024 роках з'явилися ознаки повільного відновлення галузі, яке зумовлене реалізацією проектів з відбудови житлової та критичної інфраструктури, а також зростанням міжнародної фінансової підтримки.

Будівельна галузь України продовжує залишатися важливою частиною національної економіки, формуючи значну частину валової доданої вартості та забезпечуючи мультиплікативний ефект для суміжних галузей, таких як металургія, логістика та торгівля будівельними матеріалами.

*Таблиця 2.2*

**Основні статистичні показники розвитку будівельної галузі України**

| Показник | 2021 р. | 2022 р. | 2023 р. | 2024 р.* |
|---|---|---|---|---|
| Індекс будівельної продукції, % до попереднього року | 105,8 | 63,1 | 110,9 | 108,0 |
| Обсяг виконаних будівельних робіт, млрд грн | 258,1 | 201,3 | 273,6 | 300+ |
| Частка будівництва у ВВП, % | 2,8 | 2,1 | 2,5 | 2,7 |
| Частка інженерних споруд у загальному обсязі, % | 52,4 | 61,3 | 64,0 | 65,0 |

*Джерело: узагальнено автором за даними Державної служби статистики України та Міністерства економіки України.*

Згідно з інформацією, наданою Державним комітетом статистики України, у 2021 році індекс будівництва перевищував 105 відсотків, що вказувало на збільшення будівельних обсягів. У 2022 році через масштабні

військові дії обсяги будівельних робіт значно зменшилися, але вже в 2023 - 2024 роках можна помітити поступове відновлення сектора, головним чином завдяки проектам з відновлення житла та критично важливої інфраструктури.

Згідно з даними Міністерства економіки України, будівництво визнано одним із ключових напрямків відновлення економіки після війни. Це відновлення супроводжується підвищенням попиту на металопрокат, арматуру та металеві конструкції. Державні програми відновлення та залучення міжнародних фінансів створюють можливості для розширення бізнесу у сфері постачання будівельних матеріалів.

У цьому контексті діяльність компанії ТОВ «Буд Трейд Сталь» тісно пов'язана з галуззю. Вона значною мірою залежить від швидкості відновлення будівельного сектору, що підкреслює необхідність реалізації економічних проектів підприємства.

*Таблиця 2.3*

**Динаміка обсягів виконаних будівельних робіт в Україні у 2021–2024 рр.**

| Рік | Обсяг будівельних робіт, млрд грн | Темп зміни до попереднього року, % |
|---|---|---|
| 2021 | 258,1 | +5,1 |
| 2022 | 161,0 | –37,6 |
| 2023 | 204,0 | +26,7 |
| 2024 | 235,0 | +15,2 |

*Джерело: узагальнено за даними Державної служби статистики України.*

Наведені показники вказують на значне зменшення обсягів будівельних робіт у 2022 році, що стало результатом економічної кризи та військових дій. У той же час, у 2023 - 2024 роках будівельний сектор показує ознаки відновлення, що створює сприятливі умови для компаній, які постачають будівельні матеріали, металоконструкції та логістичні послуги. Ця тенденція підтверджує циклічний розвиток галузі та підкреслює важливість адаптивних стратегій для економічного прогресу компаній. Щоб оцінити основні тенденції розвитку будівельного сектору в Україні, варто проаналізувати зміни в обсягах виконаних будівельних робіт за період 2022 – 2024 років.

**Рис. 2.2. Структура будівельних робіт за видами у 2024 році (%).**

*Джерело: узагальнено за даними Державної служби статистики України*

У 2024 році структура будівельних робіт демонструє досить рівномірний розподіл між ключовими секторами індустрії. Найбільша частина припадає на нежитлове будівництво, що становить 38 відсотків загального обсягу робіт. Це пов'язано зі збільшенням діяльності у зведенні та реконструкції промислових, складських, торговельних та офісних будівель, що тісно пов'язане з відновленням бізнесу та прогресом у логістичній інфраструктурі. Житлове будівництво займає 32 відсотки, що свідчить про поступове відновлення споживання на житло, особливо в районах з високою міграцією та в рамках програм відновлення. Проте частка житлового сегментації залишається нижчою, ніж до війни, через високі ризики та обмежений фінансовий потенціал населення.

Інженерні споруди складають 30 відсотків загальної структури, що вказує на значну важливість інфраструктурних проектів, включаючи будівництво та ремонт доріг, мостів, а також об'єктів енергетики та комунальних служб. Така структура наголошує, що галузь зосереджена не

тільки на житловому та комерційному будівництві, але й на виконанні важливих інфраструктурних завдань, що створює сприятливі умови для підприємств, що займаються постачанням будівельних матеріалів та металевих конструкцій.

Щоб детальніше вивчити стан будівельної індустрії, важливо проаналізувати структуру виконаних будівельних робіт за основними типами будівництва, що допоможе визначити, які напрями формують попит на будівельні матеріали та металеву продукцію.

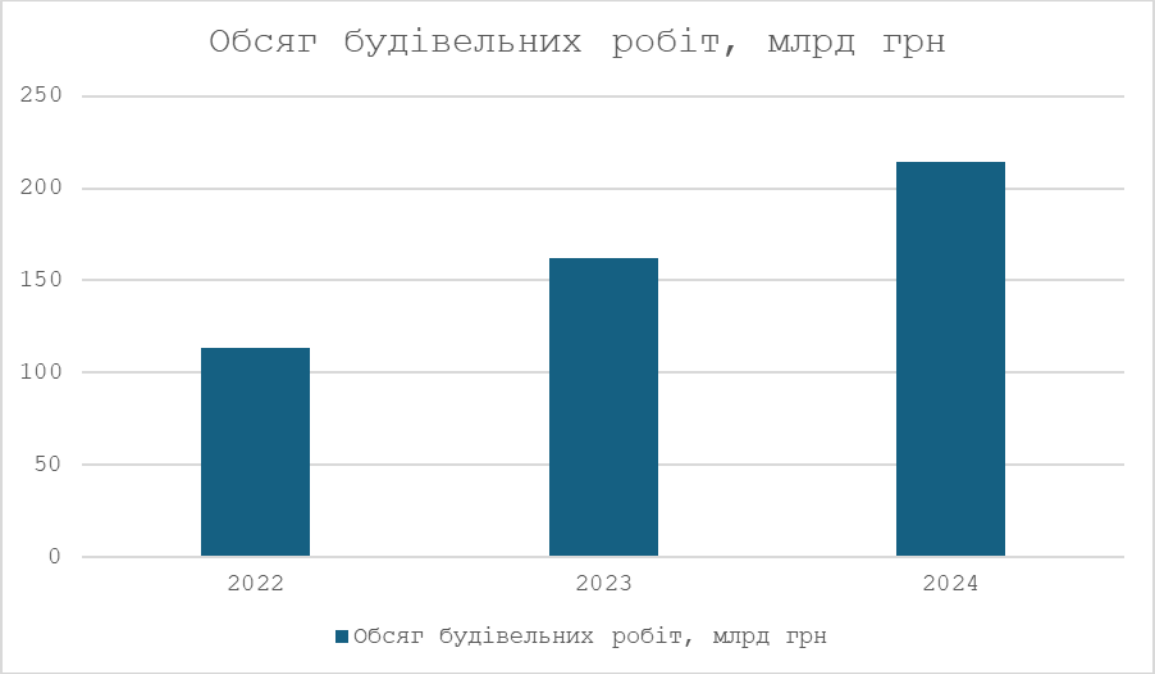


**Рис. 2.3. Динаміка обсягів виконаних будівельних робіт у 2022–2024 рр. (млрд. грн).**

*Джерело: показники узагальнені за даними Державної служби статистики України та аналітичних оглядів Мінекономіки.*

Аби проаналізувати тенденції зростання будівельної сфери України, застосовано показник обсягу здійснених будівельних робіт протягом 2022–2024 років. Згідно з офіційними даними Державної служби статистики України, у 2022 році обсяг будівельних робіт склав 113,1 млрд грн, у 2023 році збільшився до 162,3 млрд грн, а у 2024 році сягнув 214,0 млрд грн.

Представлені відомості свідчать про планомірне пожвавлення будівельної активності та створення сприятливої ринкової кон'юнктури для суб'єктів будівельного та суміжних секторів, зокрема постачальників металопродукції.

Додатковим показником стану та динаміки будівельної галузі виступає індекс будівельної продукції, який демонструє зміну фізичних обсягів виконаних заходів відносно попереднього року.

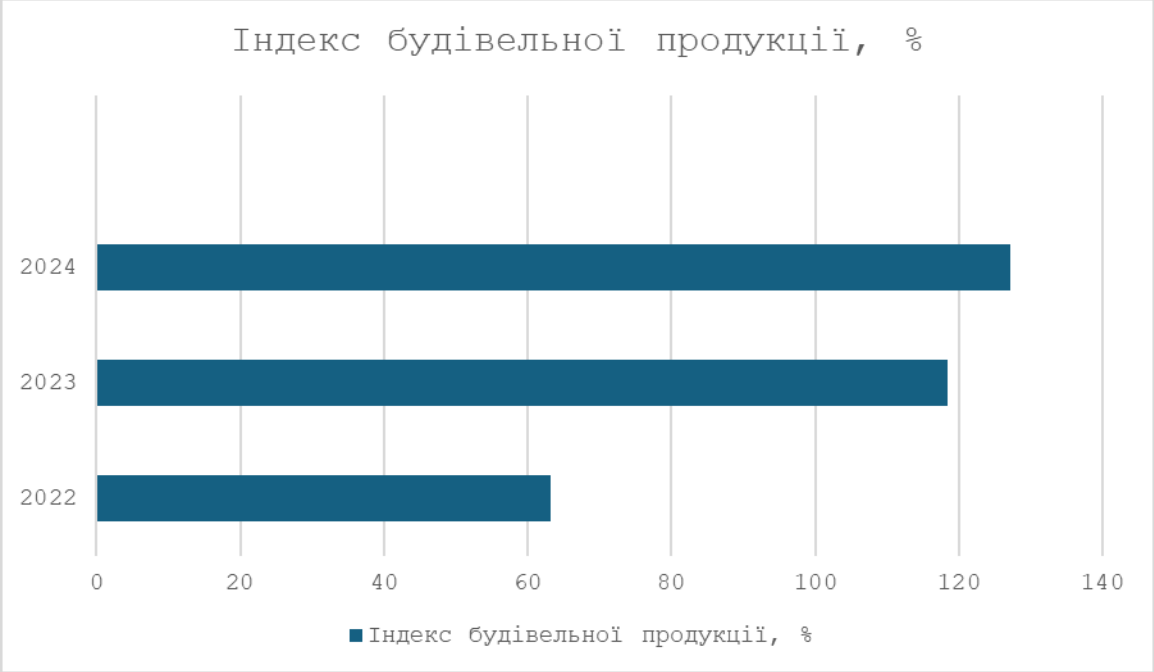


**Рис. 2.4. Індекс будівельної продукції в Україні, % до попереднього року**

*Джерело: показники узагальнені за даними Державної служби статистики України та аналітичних оглядів Мінекономіки.*

Подані статистичні відомості засвідчують поступове відновлення будівельної сфери України у 2023–2024 роках, що супроводжується збільшенням обсягів будівельних заходів та доброю динамікою індексу будівельної продукції. Провідна роль нежитлового та інженерного зведення формує сталий попит на металопрокат та будівельні припаси, що формує сприятливі секторні передумови для господарського зростання фірм, зокрема ТОВ «Буд Трейд Сталь».

Для фірм, які оперують у сфері забезпечення будівельного сектора, зокрема ТОВ «Буд Трейд Сталь», згадані напрямки створюють потенційні шанси для розширення масштабів роботи та втілення проєктів господарського розвитку. Разом із тим, залишаються загрози, пов’язані з ціновою мінливістю на арені металопродукції, валютними змінами та транспортними обмеженнями, що вимагає гнучкого керування та пристосовувальної моделі зростання.

Отож, ТОВ «Буд Трейд Сталь» є типовим зразком торгово-посередницьких установ будівельного контуру, діяльність якого визначається як внутрішніми організаційно-господарськими факторами, так і зовнішнім галузевим оточенням. Зроблений організаційно-економічний опис установи закладає підвалини для подальшого розгляду її фінансово-господарського стану, визначення складних сторін зростання та обґрунтування проєктів економічного розвитку у наступних частинах праці.

## 2.2. Аналіз фінансово-економічного стану ТОВ «Буд Трейд Сталь»

Фінансово-економічний розрахунок є одним із важливих засобів наукового обґрунтування управлінських ухвал та невід'ємною частиною дослідження економічного зростання підприємства. Саме висновки аналізу фінансового становища, структури капіталу, ліквідності та прибутковості дають змогу об'єктивно оглянути наявний економічний потенціал фірми, визначити міру її фінансової стабільності та знайти внутрішні ресурси для злету. У межах теми магістерської роботи фінансово-економічний розрахунок виступає аналітичною базою для подальшого підтвердження проєктів економічного розвитку фірми, оскільки забезпечує зв'язок між теперішнім фінансовим станом і стратегічними шляхами збільшення дієвості господарської діяльності.

Фінансово-економічне становище підприємства є центральною ознакою успішності його господарської діяльності, рівня фінансової витримки та спроможності до подальшого поступу в умовах мінливого та змагального ринкового середовища. Комплексний аналіз фінансових показників дає змогу оцінити ефективність застосування надходжень, платоспроможність, конфігурацію капіталу та фінансові результати роботи суб'єкта господарювання, а також виявити внутрішні ресурси.

Виконаємо детальний аналіз фінансово-економічного стану ТОВ «Буд Трейд Сталь» на підставі відомостей фінансової звітності за 2022–2024 роки. Дослідження охоплює розгляд майнового стану фірми, структури активів та пасивів, змін у фінансових результатах, а також коефіцієнтну оцінку ліквідності, фінансової стійкості та рентабельності. Одержані наслідки слугують аналітичною базою для подальшого підтвердження шляхів економічного зростання фірми та формування управлінських ухвал.

Фінансово-економічний стан підприємства є збірною характеристикою підсумків його господарської діяльності, рівня платоспроможності, фінансової витримки та ефективності використання надходжень. Аналіз фінансової звітності ТОВ «Буд Трейд Сталь» за 2022–2024 роки проведено на основі балансу (форма № 1-м) та звіту про фінансові підсумки (форма № 2-м), що дає можливість оцінити зміни активів, капіталу, заборгованостей і фінансових результатів фірми.

*Таблиця 2.4*

**Динаміка та структура активів ТОВ «Буд Трейд Сталь» у 2022–2024 рр., тис. грн**

| Показник | 2022 р., тис. грн | Частка, % | 2023 р., тис. грн | Частка, % | 2024 р., тис. грн | Частка, % | Відхилення 2024/2022 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Необоротні активи | 233,4 | 43,9 | 233,0 | 16,0 | 171,1 | 8,8 | –62,3 |
| Оборотні активи | 298,8 | 56,1 | 1 224,9 | 84,0 | 1 780,0 | 91,2 | +1 481,2 |
| Баланс | 532,2 | 100,0 | 1 457,9 | 100,0 | 1 951,1 | 100,0 | +1 418,9 |

*Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ТОВ «Буд Трейд Сталь» за 2022–2024 рр.*

Протягом 2022–2024 років фіксується стрімке збільшення майна товариства, що спричинене головним чином розширенням поточних активів. Будова цих активів має виразний торговельний відтінок, що пасує до роду роботи ТОВ «Буд Трейд Сталь». У складі майна помітно проступає нарощування долі поточних активів, яке з 56,1% у 2022 році піднялося до 91,2% у 2024 році. Це засвідчує комерційно-логістичну спрямованість роботи фірми та фокус на обігу матеріалів.

*Таблиця 2.5*

**Структура пасивів ТОВ «Буд Трейд Сталь» у 2022–2024 рр., тис. грн**

| Показник | 2022 р., тис. грн | Частка, % | 2023 р., тис. грн | Частка, % | 2024 р., тис. грн | Частка, % |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Власний капітал | 76,9 | 14,5 | 451,9 | 31,0 | 673,7 | 34,5 |
| Поточні зобов’язання | 455,3 | 85,5 | 1 006,0 | 69,0 | 1 277,4 | 65,5 |
| Баланс | 532,2 | 100,0 | 1 457,9 | 100,0 | 1 951,1 | 100,0 |

*Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ТОВ «Буд Трейд Сталь» за 2022–2024 рр.*

У 2022 році підприємство характеризувалося низьким рівнем власних коштів, що пов’язано з наявністю неоплаченого статутного капіталу. У 2023–2024 рр. обстановка суттєво покращилась завдяки його погашенню та зростанню нерозподіленого прибутку. Частка власних коштів збільшилася більш ніж удвічі за аналізований період, що є позитивним чином з позиції фінансової стабільності. Водночас переважання поточних зобов'язань вказує на значну залежність підприємства від короткострокового фінансування.

Фінансові наслідки діяльності підприємства у 2022–2024 роках свідчать про поступове зростання обсягів операційної діяльності та підвищення прибутковості. Попри зростання операційних витрат у 2024 році, підприємству вдалося забезпечити збільшення чистого прибутку, що є позитивною ознакою фінансово-економічного стану. Питома вага чистого прибутку у структурі доходів зросла з 3,7% у 2022-2023 роках до 4,3% у 2024 році, що свідчить про поліпшення ефективності діяльності.

*Таблиця 2.6*

**Динаміка фінансових результатів ТОВ «Буд Трейд Сталь» у 2022–2024 рр., тис. грн**

| Показник | 2022 р. | Частка, % | 2023 р. | Частка, % | 2024 р. | Частка, % | Відхилення 2024/2022 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Чистий дохід від реалізації | 719,5 | 99,4 | 719,5 | 99,4 | 1 118,0 | 100 | +398,5 |
| Інші операційні доходи | 4,6 | 0,6 | 4,6 | 0,6 | – | – | –4,6 |
| Разом доходи | 724,1 | 100,0 | 724,1 | 100,0 | 1 118,0 | 100,0 | +393,9 |
| Собівартість реалізації | 372,7 | – | 372,7 | – | 405,7 | – | +33,0 |
| Інші операційні витрати | 318,8 | – | 318,8 | – | 653,5 | – | +334,7 |
| Разом витрати | 691,5 | 95,5 | 691,5 | 95,5 | 1 059,2 | 94,7 | +367,7 |
| Фінансовий результат до оподаткування | 32,6 | – | 32,6 | – | 58,8 | – | +26,2 |
| Податок на прибуток | 5,9 | – | 5,9 | – | 10,6 | – | +4,7 |
| Чистий прибуток | 26,7 | 3,7 | 26,7 | 3,7 | 48,2 | 4,3 | +21,5 |

*Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ТОВ «Буд Трейд Сталь» за 2022–2024 рр.*

Проведений аналіз абсолютних величин фінансової звітності допоміг виявити загальні напрями у зміні обсягів активів, складу капіталу та фінансових підсумків роботи ТОВ «Буд Трейд Сталь».

Однак застосування лишень абсолютних значень не дає змоги повністю осягнути ступінь платоспроможності, фінансової стабільності та продуктивності використання ресурсів компанії в часі. З огляду на це, для детальнішого обстеження фінансово-економічного стану варто запровадити набір відносних показників, зокрема коефіцієнтів оборотоздатності, фінансової надійності та прибутковості, котрі гарантують зіставність результатів і дозволяють всебічно оцінити фінансові спроможності фірми та її потенціал подальшого господарського зростання.

Показники оборотоздатності демонструють спроможність підприємства вчасно покривати поточні борги коштом оборотних активів (табл. 2.7).

Проведений аналіз абсолютних величин фінансової звітності допоміг виявити загальні напрями у зміні обсягів активів, складу капіталу та фінансових підсумків роботи ТОВ «Буд Трейд Сталь». Однак застосування лишень абсолютних значень не дає змоги повністю осягнути ступінь платоспроможності, фінансової стабільності та продуктивності використання ресурсів компанії в часі. З огляду на це, для детальнішого обстеження фінансово-економічного стану варто запровадити набір відносних показників, зокрема коефіцієнтів оборотоздатності, фінансової надійності та прибутковості, котрі гарантують зіставність результатів і дозволяють всебічно оцінити фінансові спроможності фірми та її потенціал подальшого господарського зростання.

Показники оборотоздатності демонструють спроможність підприємства вчасно покривати поточні борги коштом оборотних активів (табл. 2.7).

*Таблиця 2.7*

**Показники ліквідності ТОВ «Буд Трейд Сталь» у 2022–2024 рр.**

| Показник | Формула | 2022 р. | 2023 р. | 2024 р. | Норматив |
|---|---|---|---|---|---|
| Коефіцієнт поточної ліквідності | Оборотні активи / Поточні зобов’язання | 0,66 | 1,22 | 1,39 | ≥ 1,0 |
| Коефіцієнт швидкої ліквідності | (Оборотні активи – Запаси) / Поточні зобов’язання | 0,34 | 0,41 | 0,35 | 0,7–1,0 |
| Коефіцієнт абсолютної ліквідності | Грошові кошти / Поточні зобов’язання | 0,001 | 0,02 | 0,02 | 0,2–0,3 |

*Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ТОВ «Буд Трейд Сталь» за 2022–2024 рр.*

У 2022 році підприємство характеризувалося низьким рівнем ліквідності, що пояснюється початковим етапом діяльності та обмеженими

обсягами оборотних коштів. У 2023–2024 роках спостерігається покращення показників поточної ліквідності до нормативного рівня, однак значення швидкої та абсолютної ліквідності залишаються нижчими за рекомендовані, що свідчить про високу залежність підприємства від реалізації запасів.

Показники фінансової стійкості відображають структуру джерел фінансування та рівень залежності підприємства від залученого капіталу (табл. 2.8).

*Таблиця 2.8*

**Показники фінансової стійкості ТОВ «Буд Трейд Сталь» у 2022–2024 рр.**

| Показник | Формула | 2022 р. | 2023 р. | 2024 р. | Норматив |
|---|---|---|---|---|---|
| Коефіцієнт автономії | Власний капітал / Валюта балансу | 0,15 | 0,31 | 0,35 | ≥ 0,5 |
| Коефіцієнт фінансової залежності | Валюта балансу / Власний капітал | 6,92 | 3,23 | 2,90 | ≤ 2,0 |
| Коефіцієнт маневреності власного капіталу | (Власний капітал – Необоротні активи) / Власний капітал | –2,03 | 0,48 | 0,75 | 0,2–0,5 |

*Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ТОВ «Буд Трейд Сталь» за 2022–2024 рр.*

У 2022 році фінансова стійкість підприємства була низькою, що пов’язано зі значною часткою неоплаченого статутного капіталу та переважанням залучених коштів. У 2023–2024 роках ситуація суттєво покращується: зростає коефіцієнт автономії та зменшується фінансова залежність, що свідчить про поступове зміцнення власної фінансової бази підприємства.

Показники рентабельності відображають ефективність використання ресурсів та результативність господарської діяльності підприємства (табл. 2.9).

Наведений аналіз абсолютних показників фінансової звітності дозволив визначити загальні тенденції у зміні обсягів активів, структури капіталу та фінансових результатів діяльності ТОВ «Буд Трейд Сталь».

*Таблиця 2.9*

**Показники рентабельності ТОВ «Буд Трейд Сталь» у 2022–2024 рр.**

| Показник | Формула | 2022 р., % | 2023 р., % | 2024 р., % |
|---|---|---|---|---|
| Рентабельність продажів | Чистий прибуток / Дохід × 100 | 3,7 | 3,7 | 4,3 |
| Рентабельність активів (ROA) | Чистий прибуток / Середні активи × 100 | 5,0 | 2,4 | 2,9 |
| Рентабельність власного капіталу (ROE) | Чистий прибуток / Власний капітал × 100 | 34,7 | 5,9 | 7,2 |

*Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ТОВ «Буд Трейд Сталь» за 2022–2024 рр.*

Водночас використання лише абсолютних величин не дає можливості повною мірою оцінити рівень платоспроможності, фінансової стійкості та ефективності використання ресурсів підприємства у динаміці.

З огляду на це, для поглибленої діагностики фінансово-економічного стану доцільно застосувати систему відносних показників, зокрема коефіцієнтів ліквідності, фінансової стійкості та рентабельності, які забезпечують порівнянність результатів і дозволяють комплексно оцінити фінансові можливості підприємства та його потенціал подальшого економічного розвитку.

*Таблиця 2.10*

**Зведена оцінка фінансового стану ТОВ «Буд Трейд Сталь» у 2022–2024 рр.**

| Група показників | Показник | 2022 р. | 2023 р. | 2024 р. | Тенденція |
|---|---|---|---|---|---|
| Ліквідність | Коефіцієнт поточної ліквідності | 0,66 | 1,22 | 1,39 | Зростання |
| | Коефіцієнт швидкої ліквідності | 0,34 | 0,41 | 0,35 | Нестабільна |
| | Коефіцієнт абсолютної ліквідності | 0,001 | 0,02 | 0,02 | Зростання |
| Фінансова стійкість | Коефіцієнт автономії | 0,15 | 0,31 | 0,35 | Зростання |
| | Коефіцієнт фінансової залежності | 6,92 | 3,23 | 2,90 | Зниження |
| | Коефіцієнт маневреності власного капіталу | –2,03 | 0,48 | 0,75 | Покращення |

*Продовження таблиці 2.10*

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Рентабельність | Рентабельність продажів, % | 3,7 | 3,7 | 4,3 | Зростання |
| | Рентабельність активів (ROA), % | 5,0 | 2,4 | 2,9 | Часткове відновлення |
| | Рентабельність власного капіталу (ROE), % | 34,7 | 5,9 | 7,2 | Стабілізація |

*Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ТОВ «Буд Трейд Сталь» за 2022–2024 рр.*

Проведений фінансово-економічний розгляд діяльності ТОВ «Буд Трейд Сталь» за 2022–2024 роки дозволив комплексно оцінити поточний фінансовий стан товариства та виявити головні тенденції його зростання. Отримані висновки свідчать про збільшення масштабів господарської діяльності, активів і фінансових здобутків, що супроводжується поступовим зміцненням власного капіталу та зростанням рівня платоспроможності. Водночас розгляд показав збереження залежності від короткострокових зобов'язань, високу концентрацію оборотних активів у формі запасів та недостатній ступінь швидкої й абсолютної платоспроможності.

Узагальнення абсолютних і відносних показників формує об’єктивну аналітичну базу для подальшої ідентифікації проблемних аспектів фінансово-економічного стану підприємства та обґрунтування доцільності реалізації проєктів економічного розвитку, спрямованих на підвищення фінансової стійкості та ефективності господарської діяльності.

Зведена оцінка фінансового стану ТОВ «Буд Трейд Сталь» за 2022–2024 роки свідчить про поступове поліпшення ключових фінансово-економічних параметрів діяльності товариства. Найбільш динамічні позитивні зміни спостерігаються у сфері платоспроможності та фінансової стійкості, що зумовлено зростанням обсягів оборотних активів і власного капіталу. Водночас окремі показники, зокрема швидка та абсолютна платоспроможність, залишаються нижчими за рекомендовані значення, що вказує на потребу в оптимізації структури оборотного капіталу.

Отримані результати фінансово-економічного розгляду ТОВ «Буд Трейд Сталь» свідчать про наявність як позитивних тенденцій розвитку, так і певних обмежень, що впливають на рівень фінансової стійкості та ефективність господарської діяльності підприємства. Для поглибленого розуміння причин сформованого фінансового стану та виявлення джерел його подальшого покращення доцільно перейти до аналізу чинників економічного розвитку підприємства. Саме ідентифікація й систематизація внутрішніх і зовнішніх чинників дозволяє обґрунтувати вплив середовища функціонування на результати діяльності ТОВ «Буд Трейд Сталь» та сформувати аналітичну основу для визначення пріоритетних напрямів його подальшого розвитку.

## 2.3. Оцінка чинників впливу на економічний розвиток ТОВ «Буд Трейд Сталь»

Визначення факторів, що впливають на економічне розвиток підприємства, є невід'ємною частиною глибокого аналізу. Це пов'язано з тим, що саме поєднання внутрішніх можливостей компанії та зовнішніх обставин визначає реалістичність та ефективність управлінських рішень. В контексті даної магістерської роботи, аналіз цих факторів набуває особливого значення, адже він дозволяє перейти від простого опису фінансового стану до виявлення його першопричин, потенційних загроз та шляхів зростання. Застосування інструментів стратегічного аналізу, зокрема SWOT- та PEST-аналізів, забезпечує системний підхід до виявлення ключових факторів, що впливають на економічне розвиток ТОВ «Буд Трейд Сталь», та створює міцну аналітичну базу для обґрунтування майбутніх напрямів розвитку.

Економічний розвиток компанії залежить від сукупності внутрішніх та зовнішніх факторів, що формують її потенціал зростання, конкурентоспроможність та здатність функціонувати в умовах мінливого

ринку. Результати попередніх аналізів ТОВ «Буд Трейд Сталь» вказують на наявність як перспектив розвитку, так і певних обмежувальних факторів. Тому для повноцінної оцінки цих факторів необхідно використовувати інструменти стратегічного аналізу. У цьому розділі застосовано SWOT- та PEST-аналіз для багатосторонньої оцінки впливу внутрішньої та зовнішньої середовища на економічний розвиток ТОВ «Буд Трейд Сталь».

SWOT-аналіз є методологією систематизації ключових внутрішніх детермінант (сильних та слабких сторін) та зовнішніх факторів (можливостей та загроз), що формують траєкторію розвитку підприємства. Його застосування передбачає інтеграцію даних фінансового та організаційного аналізу. Ключовим аспектом реалізації SWOT-аналізу є факторна інтерпретація, що полягає у встановленні причинно-наслідкових зв'язків між структурою активів/пасивів, фінансовими результатами та умовами функціонування суб'єкта господарювання.

*Таблиця 2.11*

**SWOT-матриця ТОВ «Буд Трейд Сталь» (факторний аналіз)**

| **Сильні сторони (S)** | **Слабкі сторони (W)** |
|---|---|
| S1. Розширення обсягів діяльності та збільшення активів | W1. Мінімальна швидка та повна ліквідність |
| S2. Зростання прибутку та поліпшення рентабельності | W2. Велика концентрація обігових активів у запасах: |
| S3. Поступове зміцнення власного капіталу: | W3. Важлива залежність від короткочасних зобов'язань: |
| S4. Достатня “маневреність” фінансових резервів у 2024 р.: | W4. Витратний тиск на робочому рівні |
| S5. Функціонально структурована система керівництва | W5.Зменшеннянеоборотноїчастиниактивів |
| **Можливості (O)** | **Загрози (T)** |
| O1. Повернення будівельної діяльності та збільшення потреби у металі | T1. Змінність вартості металу та транспортування |
| O2. Покращення дієвості керування обіговим капіталом. | T2. Імовірність невиплат та затримок від партнерів |
| O3. Зміцнення взаємодії з головними замовниками (B2B) | T3. Зростання суперництва на ринку поставок |
| O4. Цифровізація придбань та перевезень. | T4. Законодавчі та фіскальні корективи |
| O5. Отримання доступу до партнерських програм кредитування | T5. Транспортні обмеження та небезпеки ланок забезпечення |

*Джерело: сформовано автором на основі аналізу зовнішнього середовища діяльності ТОВ «Буд Трейд Сталь».*

Наведені у SWOT-матриці сильні та слабкі боки, а також змога та небезпеки зовнішнього оточення потребують глибшого тлумачення з поглядів фактичних фінансово-економічних величин діяльності ТОВ «Буд Трейд Сталь». Задля визначення причинно-наслідкових зв’язків між виявленими елементами та вислідами господарської діяльності слушно здійснити факторний аналіз головних позицій SWOT-оцінки з урахуванням змін активів, будови капіталу, показників плинності та заробітку підприємства у 2022–2024 роках.

Факторний аналіз дає змогу осягнути ключові аспекти SWOT-оцінки, такі як:

1.S1 (збільшення активів): нарощування величини балансу з 532,2 тис. грн (2022) до 1951,1 тис. грн (2024) засвідчує розширення виробничого розмаху та зростання обсягу господарських подій. Водночас, якість цього нарощування зумовлена будовою активів: у 2024 р. частка плинних активів становить 91,2%, що притаманно торговельно-експедиційній схемі, та водночас посилює вразливість до управління запасами і розрахунками.

2. S2 (виторг і заробіток): сумарні доходи зросли з 724,1 до 1 118,0 тис. грн, а чистий прибуток – з 26,7 до 48,2 тис. грн. Зростання прибутковості продажів з 3,7% до 4,3% вказує на поліпшення результативності, але водночас свідчить, що націнка залишається помірною і критично залежить від витрат експедиції/зберігання та складу операційних витрат.

3. S3–S4 (власний капітал та гнучкість): власний капітал збільшився до 673,7 тис. грн (автономія 0,35 у 2024 р.), що є позитивною динамікою після початкових обмежень 2022 року (вплив неоплаченого капіталу). Висока гнучкість у 2024 р. (0,75) означає, що власні кошти сконцентровані у рухомій формі, проте без достатньої частки грошей/еквівалентів це буває не гарантує спроможності платежів “тут і зараз”.

4. W1–W3 (плинність та залежність від поточних зобов'язань): навіть за зростання поточної плинності до 1,39 у 2024 р. негайна (0,35) та повна (0,02) плинність залишаються нижче встановлених норм. Це означає, що покриття

зобов'язань значною мірою залежить від збуту запасів та швидкості збору дебіторської заборгованості. Поточні зобов’язання у 2024 р. – 1277,4 тис. грн (65,5% пасивів), тобто підприємство продовжує залежати від короткострокового фінансування відтермінувань.

5. W2 (панування запасів): запаси у 2024 р. – 1330,8 тис. грн (головний “споживач” оборотного капіталу). Це одночасно підтримує продажі (наявність товару) і породжує небезпеку “завмирання” коштів, зниження плинності та зростання складських/експедиційних витрат.

6. W4 (тиск витрат): інші виробничі витрати у 2024 р. – 653,5 тис. грн, що є вагомим тягарем на фінансовий результат. Саме цей блок витрат є найбільш багатообіцяючим для управлінської оптимізації (експедиція, склад, обслуговування, адміністративні процеси), оскільки навіть невелике відсоткове зменшення дає помітний зиск для заробітку.

7. O1–O5 (змога): ревіталізація будівельної діяльності створює ринковий “ефект вікна” для нарощування обороту, але основною змогою для внутрішнього розвитку є підвищення дієвості убезпечення оборотного капіталу (запаси, дебіторка, грошові потоки). Цифровізація (облік, планування запасів, експедиція) та фінансові інструменти (факторинг/торговий кредит) напряму “прошивають” слабкі місця W1–W3.

8. T1–T5 (загрози): цінова мінливість металу й експедиції руйнує націнку; небезпеки неплатежів – плинність; суперництво – тиск на ціни; регуляторні зміни – витрати; збої постачань – збільшення страхових запасів та “завмирання” оборотного капіталу. Таким чином, небезпеки переважно трансформуються у фінансові ризики (плинність/маржинальність), що підтверджує необхідність проєкту розвитку саме у площині убезпечення оборотного капіталу та витрат.

Таким чином, факторний аналіз наслідків SWOT-оцінки вказує, що головні проблеми та змога економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь» зосереджуються не у сфері заробітку як такого, а в якості убезпечення оборотного капіталу, плинності та виробничих витрат. Це обґрунтовує логіку

обраного проєкту економічного розвитку та створює методичну базу для подальшої експертизи його дієвості.

Наслідки аналізу фінансової звітності ТОВ «Буд Трейд Сталь» за 2022–2024 рр. демонструють експансію масштабів діяльності (величина балансу 532,2 → 1951,1 тис. грн; виторг 724,1 → 1118,0 тис. грн; чистий прибуток 26,7 → 48,2 тис. грн), проте водночас розкривають структурні диспропорції, що впливають на фінансову сталість та плинність (висока частка запасів, домінування поточних зобов'язань, низька негайна та повна плинність).

Результати SWOT-оцінки підтверджують, що економічний поступ ТОВ «Буд Трейд Сталь» у 2022–2024 роках відбувається на тлі одночасного посилення внутрішнього потенціалу підприємства та зростання впливу структурних і ринкових обмежень. До головних сильних сторін підприємства належить суттєве розширення масштабів діяльності, що засвідчується майже чотирикратним зростанням величини балансу – з 532,2 тис. грн у 2022 році до 1 951,1 тис. грн у 2024 році. Така динаміка відображає активізацію господарських подій, зростання обороту та посилення ринкової присутності підприємства.

Важливим фактором внутрішньої стійкості є зростання доходів і заробітку. Збільшення сукупних доходів до 1 118,0 тис. грн у 2024 році та зростання чистого прибутку до 48,2 тис. грн супроводжується підвищенням рентабельності продажів з 3,7 % до 4,3 %, що вказує на поступове поліпшення виробничої ефективності. Позитивною динамікою є також зміцнення власного капіталу та зростання коефіцієнта автономії до 0,35, що знижує фінансові небезпеки та формує основу для довготривалого розвитку. Додатковою перевагою є достатній рівень гнучкості власного капіталу у 2024 році (0,75), який забезпечує підприємству маневреність у фінансуванні поточної діяльності.

Разом з тим слабкі сторони підприємства мають системний характер і пов'язані передусім зі структурою оборотного капіталу та плинності. Низькі значення коефіцієнтів негайної та повної плинності протягом усього

досліджуваного періоду свідчать про дефіцит грошових коштів та короткострокових фінансових інструментів. Домінування запасів у структурі оборотних активів (1330,8 тис. грн у 2024 році) веде до “завмирання” фінансових ресурсів і зниження платоспроможності. Водночас висока частка поточних зобов’язань у пасивах (близько 65,5 %) спричиняє залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування та підвищує чутливість до змін умов розрахунків із партнерами.

Серед зовнішніх змога визначальне значення має відновлення будівельної активності та зростання попиту на металовироби, що створює передумови для подальшого розширення обсягів збуту та зростання доходів. Водночас дієва реалізація цих змога безпосередньо залежить від вдосконалення убезпечення оборотного капіталу, зокрема оптимізації запасів і дебіторської заборгованості, що дозволить підвищити плинність та знизити потребу в короткострокових зобов’язаннях. Поглиблення співпраці з ключовими клієнтами на умовах передоплати або чітких платіжних графіків може виступати інструментом стабілізації грошових потоків. Вагому роль відіграють і змога цифровізації закупівель та експедиції, які здатні знизити витрати зберігання та підвищити маржинальність операцій.

Разом з тим підприємство діє в умовах значних небезпек, пов’язаних із ціновою мінливістю на метал та експедиційні послуги, що безпосередньо впливає на собівартість та рентабельність збуту. Ризики неплатежів з боку партнерів у поєднанні з високою часткою дебіторської заборгованості можуть призводити до погіршення плинності та зростання фінансового тягаря. Посилення конкурентної боротьби на ринку постачань будівельних матеріалів спричиняє тиск на цінову політику та потребує розвитку сервісних переваг. Додатковими стримуючими чинниками є регуляторні зміни та експедиційні обмеження, які можуть збільшувати витрати та ускладнювати планування діяльності.

Таким чином, детальний аналіз SWOT-таблиці свідчить, що подальший економічний поступ ТОВ «Буд Трейд Сталь» має ґрунтуватися на активному

використанні внутрішніх сильних сторін і зовнішніх змога за одночасного цілеспрямованого усунення структурних слабкостей і мінімізації впливу зовнішніх небезпек. Отримані наслідки формують аналітичне підґрунтя для вибору та обґрунтування проєктів економічного розвитку підприємства в наступному розділі магістерської праці.

Для глибшої оцінки впливу зовнішнього середовища на економічний розвиток підприємства доцільно застосувати PEST-аналіз, який дозволяє систематизувати політико-правові, економічні, соціальні та технологічні чинники макросередовища. На відміну від SWOT-оцінки, що фокусується на зіставленні внутрішніх і зовнішніх чинників, PEST-аналіз дає змогу оцінити загальні умови функціонування підприємства, які не підлягають прямому контролю з боку суб’єкта господарювання, але суттєво впливають на напрями та темпи його економічного розвитку.

Поглиблений SWOT-аналіз із факторним обґрунтуванням показує, що ТОВ «Буд Трейд Сталь» має реальні передумови для економічного розвитку, підтверджені зростанням активів, виторгу та прибутку у 2022–2024 роках. Водночас ключовими обмежувальними чинниками залишаються будова оборотних активів (переважання запасів), недостатній рівень негайної/повної плинності та висока частка поточних зобов’язань, що посилює фінансові ризики. Отже, пріоритетними напрямами подальших управлінських рішень мають стати підвищення якості убезпечення оборотного капіталу, оптимізація витрат і зниження короткострокової фінансової залежності, що створює основу для формування проєктів економічного розвитку в наступному розділі праці.

Шляхом побудови SWOT-матриці для ТОВ «Буд Трейд Сталь» було здійснено трансформацію виявлених сильних і слабких сторін компанії, а також можливостей та загроз зовнішньої середовища у конкретні стратегічні напрямки економічного розвитку. Особливу увагу приділено SO- та WO-стратегіям, які вважаються найперспективнішими для стимулювання зростання. Ці стратегії передбачають активне використання ринкових

можливостей шляхом оптимізації оборотного капіталу та зміцнення фінансової стійкості підприємства. Паралельно, ST- та WT-стратегії виконують захисну функцію, спрямовану на мінімізацію фінансових та конкурентних ризиків у середньостроковій перспективі. Комплекс запропонованих стратегічних альтернатив слугуватиме фундаментом для вибору та подальшого обґрунтування проекту економічного розвитку підприємства.

*Таблиця 2.12*

**SWOT-матриця стратегічних альтернатив економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь»**

| | **Можливості (O)** | **Загрози (T)** |
|---|---|---|
| **Сильні сторони (S)** | **SO-стратегії (розвиток і зростання)** | **ST-стратегії (захисні)** |
| | SO1. Застосування збільшення потягу до будівельних матеріалів для подальшого збільшення обсягів продажу та поліпшення рентабельності збуту (на базі зростання прибутку з 724,1 до 1 118,0 тис. грн).<br>SO2. Укріплення взаємодії з забудовницькими та відсотковими компаніями, спираючись на наявну логістичну та складську базу.<br>SO3. Реінвестування зростаючого чистого доходу (26,7 → 48,2 тис. грн) у розвиток робочих процесів та впровадження управління запасами. | ST1. Складання довготривалих угод із провідними клієнтами для зменшення загрози цінових змін та нестійкості потреби. ST2. Застосування збільшеного власного капіталу (76,9 → 673,7 тис. грн) для посилення фінансової надійності у ситуації макроекономічної непевності. ST3. Розмежування послуг (логістика, терміни доставки, консультування) як засіб протистояння жорсткій змагальній боротьбі. |
| **Слабкі сторони (W)** | **WO-стратегії (розвиток через усунення слабкостей)** | **WT-стратегії (мінімізація ризиків)** |
| | BO1. Оптимізація формату оборотних активів через зменшення надмірних запасів (1 330,8 тис. грн у 2024 р.) для збільшення швидкої та абсолютної ліквідності.<br>BO2. Застосування цифрових засобів керування запасами та дебіторською заборгованістю для полегшення фінансового тиску. BO3. Залучення інших джерел фінансування (факторинг, торговельний кредит) з метою зменшення залежності від поточних боргів. | WT1. Обмеження росту короткострокових зобов'язань (1 277,4 тис. грн у 2024 р.) шляхом суворішого нагляду платіжної дисципліни контрагентів.<br>WT2. Перегляд витратної структури (інші операційні витрати — 653,5 тис. грн) для збереження рентабельності в умовах цінової конкуренції.<br>WT3. Формування запасів ліквідності для зменшення впливу логістичних та регуляторних ризиків. |

*Джерело: сформовано автором на основі результатів фінансово-економічного аналізу та SWOT-оцінки ТОВ «Буд Трейд Сталь».*

Враховуючи специфіку діяльності ТОВ «Буд Трейд Сталь» як постачальника матеріалів для будівельної галузі, результати PEST-аналізу набувають особливого значення для формування стратегічних планів та обґрунтування проектів економічного розвитку. Для того, щоб детально оцінити, як зовнішнє середовище впливає на економічне розвиток підприємства, доцільно застосувати PEST-аналіз. Він допомагає структурувати інформацію про політичні, правові, економічні, соціальні та технологічні аспекти макросередовища. На відміну від SWOT-аналізу, який порівнює сильні та слабкі сторони компанії з можливостями та загрозами, PEST-аналіз фокусується на загальних умовах, у яких працює підприємство. Ці умови не можуть бути безпосередньо змінені компанією, але вони суттєво визначають напрямки та швидкість її економічного зростання.

*Таблиця 2.13*

**PEST-аналіз впливу зовнішнього середовища на ТОВ «Буд Трейд Сталь»**

| **P – Політико-правові** | **E – Економічні** |
|---|---|
| Державна політика відбудови інфраструктури – Створює потенційне зростання потреби у будівельних матеріалах та металопрокаті | Макроекономічна нестабільність та інфляція – Збільшує ризики зростання витрат та падіння купівельної спроможності |
| Податкове та митне регулювання– Торкається рівня витрат і цінової стратегії підприємства | Розвиток будівельного ринку – Відображає обсяги продажу та фінансові результати діяльності |
| Регуляторні зміни у сфері будівництва – Вимагаютьпристосування договірної та виконавчої діяльності | Зміни валютного курсу – Позначається на закупівельних вартостях імпортних товарів та фінансових результатах |
| **S – Соціальні** | **T – Технологічні** |
| Трансформація попиту на будівельні послуги – Проявляють свіжі вимоги до асортименту та обслуговування | Розвиток цифрових логістичних рішень. – Сприяє оптимізації запасів та зменшенню експлуатаційних витрат |
| Дефіцит досвідчених працівників – Здатний уповільнювати прогрес та нарощувати витрати | Застосування аналітичних IT-систем – Поліпшує якість керівних рішень |
| Міграційніявища – Коригують обсягиз ведення та логістичні потреби | Автоматизація складських процесів. – Збільшує ефективність управління оборотним капіталом |

*Джерело: сформовано автором на основі аналізу зовнішнього середовища діяльності ТОВ «Буд Трейд Сталь».*

Зважаючи на специфіку діяльності ТОВ «Буд Трейд Сталь» у сфері постачання матеріалів для будівельної індустрії, висновки PEST-аналізу мають особливе значення для формування стратегічних рішень та обґрунтування проєктів економічного зростання.

Результати PEST-аналізу демонструють, що зовнішнє середовище функціонування ТОВ «Буд Трейд Сталь» характеризується поєднанням як стимулюючих, так і стримуючих факторів економічного розвитку. Найбільш сприятливими для підприємства є політико-економічні чинники, пов’язані з відновленням будівельної галузі та потенційним зростанням потреби у будівельних матеріалах. Водночас макроекономічна нестабільність, інфляційні процеси та валютні коливання формують додаткові загрози для фінансової стабільності та прибутковості підприємства. Технологічні фактори створюють передумови для підвищення ефективності управління запасами, зниження витрат і зміцнення конкурентних позицій, що узгоджується з висновками SWOT-аналізу та підтверджує доцільність реалізації проєктів економічного зростання, спрямованих на цифровізацію та оптимізацію операційної діяльності.

Узагальнення результатів SWOT- та PEST-аналізів свідчить, що економічне зростання ТОВ «Буд Трейд Сталь» має базуватися на поєднанні внутрішнього потенціалу підприємства з можливостями зовнішнього середовища, зокрема зростанням будівельної активності та попиту на металопрокат у процесі відбудови економіки. Виявлені сильні сторони у вигляді зростаючих фінансових результатів і посилення власного капіталу створюють передумови для реалізації стратегій розвитку, спрямованих на розширення обсягів діяльності та підвищення ефективності операційних процесів. Водночас наявні слабкі сторони, пов’язані з недостатнім рівнем ліквідності та нераціональною структурою поточних активів, у поєднанні з макроекономічними ризиками, ідентифікованими у межах PEST-аналізу, обумовлюють необхідність вибору напряму економічного зростання, орієнтованого на оптимізацію управління оборотним капіталом, зниження

фінансових ризиків та підвищення стійкості грошових потоків. Саме такий підхід створює аналітичну основу для формування та обґрунтування проєкту економічного зростання підприємства.

Отже, у другому розділі проведено всебічний аналіз економічного стану компанії ТОВ «Буд Трейд Сталь» та факторів, що впливають на її розвиток. Розглянувши організаційно-економічні особливості підприємства, можна зробити висновок, що воно активно працює на ринку постачання будівельних матеріалів, має чітку лінійно-функціональну управлінську структуру та достатні організаційні ресурси для розширення своєї діяльності. Аналіз зовнішньої середовища підтвердив, що підприємство функціонує в умовах поступового відновлення ринку будівництва, що надає додаткові можливості для збільшення обсягів продажу та зміцнення ринкових позицій.

Фінансово-економічний моніторинг діяльності ТОВ «Буд Трейд Сталь» за 2022–2024 роки вказує на позитивні зміни в основних фінансових показниках: спостерігається зростання балансу, доходів від продажу та чистого прибутку, а також поступове зміцнення власного капіталу. Проте, коефіцієнтний аналіз виявив кілька проблем у фінансовому стані, зокрема, невисокі показники ліквідності, велику частку запасів серед оборотних активів та суттєву залежність від короткострокових зобов'язань. Це вказує на наявність внутрішніх фінансових проблем, які знижують гнучкість у фінансах та підвищують ризики у короткостроковій перспективі.

Оцінка впливових факторів на економічне розвиток компанії за допомогою SWOT та PEST-аналізів показала, що ТОВ «Буд Трейд Сталь» має значний потенціал для зростання, якщо ефективно використовувати свої внутрішні сильні сторони та зовнішні можливості. Виявлені слабкі сторони та зовнішні загрози вимагають впровадження цілеспрямованих управлінських заходів для оптимізації обігового капіталу, зменшення фінансових ризиків та підвищення стабільності грошових потоків. Отримані дані складають аналітичну основу для підготовки та розробки проектів економічного розвитку компанії.

# РОЗДІЛ 3. ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЄКТУ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТОВ «БУД ТРЕЙД СТАЛЬ»

## 3.1. Обґрунтування вибору проєкту економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь»

Економічне зростання компаній в умовах сучасного господарювання потребує не тільки фіксації позитивних фінансових показників, а й активного розроблення стратегій та проектів, здатних забезпечити фінансову стійкість, адаптацію до змін у зовнішній середовищі та тривалу конкурентоспроможність. Результати аналізу діяльності ТОВ «Буд Трейд Сталь», фінансового стану, а також оцінки факторів, що впливають на економічне розвиток показують, що підприємство має як значні можливості для зростання, так і системні перешкоди, які стримують продуктивне використання цього потенціалу.

У зв'язку з цим існує об'єктивна потреба вибору та обґрунтування проекту економічного розвитку, який буде узгоджений з внутрішніми можливостями компанії та зовнішніми умовами роботи, а також наділений завданням вирішення виявлених проблем у фінансово-економічній діяльності.

Розглянемо передумови для вибору проекту економічного розвитку. SWOT-аналіз ТОВ «Буд Трейд Сталь» показав, що основними сильними сторонами компанії є зростання обсягу діяльності, збільшення доходів та чистого прибутку, а також поступове зміцнення власного капіталу. Балансова сума зросла з 532,2 тис. грн у 2022 році до 1951,1 тис. грн. грн у 2024 році, що свідчить про розширення можливостей підприємства. Водночас рентабельність продажів підвищилася з 3,7% до 4,3%, що підтверджує можливість компанії отримувати прибуток під час зростання обсягів реалізації.

Незважаючи на це, SWOT-аналіз виявив низку системних проблем, які безпосередньо впливають на фінансову стійкість компанії. Комбінація SWOT- та PEST-аналізів дозволяє стверджувати, що найбільш раціональним напрямком економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь» є проект оптимізації управління оборотним капіталом із застосуванням цифрових та організаційних інструментів, спрямований на:

• зменшення частки запасів у структурі оборотних активів;

• підвищення швидкої та абсолютної ліквідності;

• зменшення залежності від короткострокових зобов'язань;

• стабілізацію грошових потоків компанії.

Вибір цього напряму пояснюється тим, що проблеми ліквідності та структури оборотного капіталу мають внутрішні причини і можуть бути вирішені управлінськими рішеннями без істотного зростання інвестиційного навантаження. Крім того, такий проект є порівняно малоризиковим у порівнянні з великими інвестиційними чи диверсифікаційними стратегіями, що є важливим в умовах макроекономічної непевності.

PEST-аналіз зовнішніх умов, у свою чергу, підтвердив, що економічний розвиток ТОВ «Буд Трейд Сталь» відбувається в умовах поєднання позитивних та негативних факторів. З одного боку, відновлення будівельної індустрії, виконання інфраструктурних програм та очікуване збільшення споживання металопродукції створюють можливості для розширення ринку збуту. З іншого боку, нестабільність в економіці, інфляційні процеси, коливання курсу валюти та логістичні ризики вимагають підвищення адаптивності та фінансової гнучкості підприємства.

Запропонований проект економічного розвитку відповідає логіці WO- та SO-стратегій, які були визначені у SWOT-матриці. Він дає можливість використати переваги зовнішньої середовища (зростання попиту, цифровізація логістичних процесів, партнерські фінансові інструменти) для подолання внутрішніх слабких сторін компанії. Водночас зростання фінансових результатів та власного капіталу створює фінансову базу для

впровадження заходів з оптимізації оборотного капіталу без надмірного залучення зовнішніх інвестицій.

Впровадження інструментів ABC/XYZ-аналізу запасів, автоматизації в управлінні складом та покращення контролю за дебіторською заборгованістю допоможе зменшити заморожені кошти в обігу та підвищити ліквідність. Це, у свою чергу, зменшить потребу в короткотермінових зобов'язаннях та підвищить фінансову стійкість.

З позиції PEST-аналізу цей проект адаптується до зовнішньої середовища. Політичні, юридичні та економічні фактори, такі як підтримка держави для будівельної індустрії, створюють можливості для збільшення обсягів продажу, що підвищує ефективність удосконалених операцій. Технології, пов'язані з цифровізацією у сфері логістики та управління запасами, виступають каталізатором для реалізації проекту та зменшують витрати.

Соціальні фактори, в тому числі нестача кваліфікованих спеціалістів, також підтверджують необхідність автоматизації та оптимізації процесів, зменшуючи залежність від людського фактора та підвищуючи стійкість.

Виконання проекту економічного розвитку, що орієнтовано на оптимізацію управління оборотним капіталом, може призвести до таких результатів:

• підвищення ліквідності та платоспроможності компанії;

• покращення структури активів та пасивів;

• зменшення фінансових ризиків, пов'язаних з короткотерміновими зобов'язаннями ;

• ефективніше використання фінансових ресурсів;

• заснування фінансової основи для подальшого стратегічного розвитку.

Таким чином, обраний проект економічного розвитку є логічним продовженням аналізу, проведеного в попередніх частинах, і відповідає як внутрішнім можливостям ТОВ «Буд Трейд Сталь», так і зовнішнім умовам.

Отже, вибір проєкту економічного розвитку для ТОВ «Буд Трейд Сталь», спрямованого на оптимізацію управління оборотним капіталом, є логічно обґрунтованим результатом проведеного аналізу. SWOT-аналіз показав існування внутрішніх обмежень для розвитку, зокрема низьку ліквідність, високу концентрацію капіталу в запасах та суттєву частку короткострокових зобов'язань у структурі капіталу. Результати PEST-аналізу також вказали на посилення економічних та логістичних ризиків, що потребує підвищення фінансової гнучкості та стійкості компанії. Крім того, фінансовий та економічний аналіз показав, що підприємство приносить прибуток, а основні труднощі пов'язані не з рентабельністю, а з неефективною структурою оборотного капіталу, що обумовлює необхідність впровадження обраного проекту економічного розвитку.

Суть проєкту «Оптимізація управління оборотним капіталом та посилення фінансової стійкості ТОВ «Буд Трейд Сталь» полягає у впровадженні управлінських та фінансово-економічних заходів для раціоналізації структури оборотних активів, особливо запасів та дебіторської заборгованості. Це має на меті підвищення ліквідності, скорочення залежності від короткострокових зобов'язань та укріплення фінансової стійкості компанії. Реалізація проекту включає оптимізацію обсягу запасів, покращення політики розрахунків із партнерами, ефективніше управління грошовими потоками та зменшення операційних витрат, що у сукупності створює передумови для сталого економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь».

Вибраний проєкт економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь», що націлений на оптимізацію управління оборотним капіталом та зміцнення фінансової стійкості компанії, потребує практичної реалізації через систему конкретних управлінських ініціатив. Для досягнення визначених цілей важливо не лише задати стратегічний напрям розвитку, але також розробити чіткий механізм реалізації проекту, враховуючи етапи, ресурси та очікувані результати.

## 3.2. Розроблення заходів реалізації проєкту економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь»

Втілення плану економічного зростання товариства вимагає ясного окреслення послідовності кроків, відповідальних виконавців та важелів керівного впливу, скерованих на досягнення запланованих результатів. З огляду на це, у цьому розділі головний акцент зроблено на розробленні комплексу дій із впровадження обраного плану, їх поетапній структуризації та визначенні основних показників, за якими може бути оцінена дієвість впровадження. Такий підхід дає змогу перевести стратегічні цілі розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь» у практичну площину управлінських рішень та забезпечити системність процесу впровадження плану.

Завданням розроблення заходів є збільшення ефективності використання робочих активів, стабілізація грошових потоків та зменшення фінансових ризиків, що створює умови для сталого економічного розвитку підприємства у середньостроковій перспективі, запровадження набору управлінських та цифрових рішень (облік/планування запасів ABC/XYZ, регламенти закупівель і складу, контроль дебіторської заборгованості, цифрові засоби логістики) з метою скорочення “заморожених” коштів у запасах, підвищення швидкої ліквідності та зниження операційних витрат.

План втілюється за такими головними напрямами:

- оптимізація складу та обсягів товарно-матеріальних запасів;
- удосконалення керування дебіторською заборгованістю;
- підвищення платіжної дисципліни та ліквідності;
- зменшення тягаря короткострокових зобов’язань;
- впровадження елементів цифрового керування оборотним капіталом.

Для конкретизації суті плану економічного зростання доцільно визначити перелік основних дій, їх зміст та очікуваний економічний зиск. Реалізація обраного плану економічного зростання потребує чіткої системи

заходів, узгоджених між собою за змістом, термінами та очікуваними наслідками. Перехід від стратегічного обґрунтування до практичного втілення передбачає деталізацію управлінських рішень і формування механізму їх запровадження.

Запропонований план втілюється за кількома взаємопов'язаними напрямами, які охоплюють керування запасами, дебіторською заборгованістю, ліквідністю, зобов'язаннями та цифровими засобами фінансового контролю. Такий комплексний підхід забезпечує системний вплив на ключові складові оборотного капіталу.

Поданий перелік дій охоплює всі основні компоненти оборотного капіталу та має системний характер. Втілення зазначених дій дозволяє не лише покращити окремі фінансові показники, а й забезпечити комплексне зростання фінансової стійкості підприємства.

*Таблиця 3.1*

**Основні заходи реалізації проєкту економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь»**

| № | Захід | Зміст заходу | Очікуваний ефект |
|---|---|---|---|
| 1 | Оптимізація запасів | Запровадження ABC/XYZ-аналізу товарних категорій | Зменшення зайвих запасів на 10–15 % |
| 2 | Управління дебіторською заборгованістю | Перегляд умов контрактів, скорочення термінів платежів | Пришвидшення обороту дебіторської заборгованості |
| 3 | Підвищення ліквідності | Формування мінімального запасу грошових коштів | Зростання абсолютної ліквідності |
| 4 | Оптимізація зобов'язань | Використання факторингу та комерційного кредиту | Зниження тиску короткострокових зобов'язань |
| 5 | Цифровізація обліку | Впровадження IT-рішень для моніторингу запасів і платежів | Підвищення оперативності керівних рішень |

*Джерело: розроблено автором на основі результатів фінансово-економічного та стратегічного аналізу.*

Виконання проєкту пропонується поетапно, що гарантує контрольованість процесу та здатність коригування управлінських ухвал.

Задля забезпечення керованості процесу виконання проєкту слушно структурувати його запровадження за етапами.

*Таблиця 3.2*

**Етапи реалізації проєкту економічного розвитку**

| Етап | Зміст робіт | Термін виконання |
|---|---|---|
| Підготовчий | Огляд запасів, дебіторської заборгованості, вибір IT-інструментів | 1–2 місяці |
| Організаційний | Перегляд угод, затвердження нормативів управління оборотним капіталом | 2–3 місяці |
| Впровадження | Запуск ABC/XYZ-аналізу, системи контролю розрахунків | 3–6 місяців |
| Контрольний | Моніторинг показників плинності та оборотності | постійно |

*Джерело: розроблено автором*

Поетапне впровадження проєкту надає змогу моніторингу здобутків на кожному етапі та вчасного виправлення керівних рішень, що зменшує загрози не результативного втілення.

Для визначення ефективності провадження проєкту запропоновано систему числових показників, які демонструють зрушення фінансово-господарського стану компанії (табл. 3.3).

У таблиці 3. 3 наведено стрілкові символи, що показують очікувані зміни фінансово-економічних показників внаслідок реалізації проекту. Стрілка, що вказує вгору (↑) , означає зростання показника, що розглядається як позитивна зміна, тоді як стрілка вниз (↓) свідчить про зменшення показника з метою оптимізації активів або зниження фінансових ризиків. Досягнення запланованих цілей сприятиме покращенню ліквідності, зменшенню фінансових ризиків та створення умов для подальшого економічного зростання підприємства.

Впровадження запропонованого проєкту дозволить:

• підвищити ліквідність та фінансову стійкість компанії;

*Таблиця 3.3*

**Цільові показники ефективності реалізації проєкту**

| Показник | Базове значення (2024 р.) | Цільове значення | Очікувана зміна |
|---|---|---|---|
| Коефіцієнт поточної ліквідності | 1,39 | ≥ 1,6 | ↑→ очікується збільшення платоспроможності підприємства та його спроможності вчасно покривати поточні зобов'язання. |
| Коефіцієнт швидкої ліквідності | 0,35 | ≥ 0,6 | ↑→ передбачається зростання частки високоліквідних активів у структурі оборотних коштів. |
| Коефіцієнт абсолютної ліквідності | 0,02 | ≥ 0,1 | ↑→ означає формування запасу грошей та підвищення фінансової гнучкості. |
| Частка запасів в оборотних активах | ≈ 75 % | ≤ 65 % | ↓→ передбачається зменшення надмірних запасів та зниження “заморожування” коштів. |
| Оборотність оборотних активів | базова | +10–15 % | ↑→ свідчить про прискорення обігу коштів та підвищення ефективності їх застосування. |

*Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ТОВ «Буд Трейд Сталь»*

• зменшити ризики недостатності грошових коштів;

• покращити структуру оборотних активів;

• створити умови для подальшого розширення діяльності;

• забезпечити відповідність фінансових показників підприємства умовам нестабільного зовнішнього середовища, визначеним у PEST-аналізі.

Отже, заходи, запропоновані для реалізації проекту економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь», є комплексними та спрямовані на усунення основних внутрішніх обмежень, виявлених під час аналізу фінансово-економічного та стратегічного характеру. Їх реалізація забезпечить покращення управління оборотним капіталом, стабілізацію фінансових потоків та створення фінансової бази для сталого розвитку підприємства у середньо- та довгостроковій перспективах.

Досягнення поставлених цілей призведе до покращення ліквідності, зменшення фінансових ризиків та створення умов для подальшого зростання підприємства.

Таким чином, розроблені заходи для реалізації проекту економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь» мають систематичний і практично орієнтований характер. Їх впровадження дозволить усунути ключові внутрішні обмеження, що були виявлені в попередніх розділах, стабілізувати фінансові потоки та створити фінансову основу для сталого економічного розвитку підприємства в середньо- та довгостроковій перспективі.

Система заходів, розроблена для реалізації проекту економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь», є практичним механізмом досягнення визначених цілей, таких як підвищення ліквідності, оптимізація структури оборотного капіталу та зменшення фінансових ризиків. Проте, щоб підтвердити доцільність впровадження проекту, недостатньо лише якісної характеристики заходів чи очікуваних змін фінансових показників. Необхідно провести кількісну оцінку економічного ефекту, яка визначити, наскільки реалізація проекту є економічно виправданою з точки зору вартості, термінів окупності та впливу на фінансові результати підприємства. У зв'язку з цим у наступному підрозділі 3.3 буде проведено оцінку ефективності проекту економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь» з використанням відповідних фінансово-економічних показників.

## 3.3. Економічне обґрунтування ефективності проєкту економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь»

Оцінка успішності проекту економічного розвитку є фінальним етапом його обґрунтування і вимагає визначення доцільності реалізації запропонованих дій з точки зору економічного результату та фінансової раціональності. Оскільки розгляданий проект оптимізації управління

оборотним капіталом не є типовим інвестиційним проектом з великими капіталовкладеннями, його ефективність слід оцінювати з використанням методів дисконтованих грошових потоків, адаптованих для управлінських рішень.

В межах цього підрозділу проведено підрахунок чистої теперішньої вартості (NPV), внутрішньої норми дохідності (IRR) та строку окупності (PP) з урахуванням ожиданого економічного впливу від зниження витрат, вивільнення оборотних коштів та покращення ліквідності.

Оскільки проект є пропозицією, початкові дані були сформовані на основі фінансового аналізу за 2024 рік і очікуваних результатів реалізації заходів , які описані в підрозділі 3. 2. Для розрахунків економічної ефективності проекту було прийнято низку обґрунтованих припущень , що відповідають ряд обґрунтованих припущень, що відповідають специфіці роботи ТОВ «Буд Трейд Сталь» та висновкам фінансово-економічного аналізу:

1. Проект має управлінсько-організаційний характер і включає впровадження інструментів оптимізації запасів (ABC/XYZ-аналіз), покращення управління дебіторською заборгованістю, а також цифровізацію обліку і .

2. Початкові інвестиційні витрати охоплюють витрати на впровадження програмного забезпечення, підготовку персоналу та організаційні заходи, і становлять умовно 300 тис. грн. грн ( одноразові витрати в початковий період ).

3. Впровадження проекту дозволяє:

- зменшити надмірні запаси;
- знизити операційні витрати;
- збільшити швидкість обігу дебіторської заборгованості.

4. Очікуваний додатковий чистий грошовий потік сформується за рахунок економії витрат та підвищення операційної ефективності і становить:

- 1-й рік – 150 тис. грн. грн;
- 2-й рік – 180 тис. грн;
- 3-й рік – 200 тис. грн.

5. Термін реалізації проекту для оцінки ефективності було встановлено на 3 роки, що відповідає середньостроковому періоду управлінських змін.

6. Ставку дисконту було прийнято на рівні 15 %, що враховує вартість капіталу, інфляційні прогнози та ризики в умовах нестабільної економіки.

Чиста теперішня вартість проекту розраховується як різниця між сумою дисконтованих грошових надходжень та початковими інвестиційними витратами.

У даному дослідженні розрахунок чистої теперішньої вартості здійснюється за формулою (1.1), наведеним у підрозділі 1. 3 розділу 1 магістерської роботи, а саме:

$$NPV = \Sigma \left(CF_t / (1 + r)^t\right) - I_0,$$

де $CF_t$ — чистий грошовий потік у t-му періоді;

r - ставка дисконту;

$I_0$ - початкові інвестиції.

Облік дисконтованих грошових потоків подано в таблиці 3. 4.

*Таблиця 3.4*

**Розрахунок N PV проєкту економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь»**

| Рік | Чистий грошовий потік, тис. грн | Коефіцієнт дисконту (15 %) | Дисконтований потік, тис. грн |
|---|---|---|---|
| 0 | –300,0 | 1,00 | –300,0 |
| 1 | 150,0 | 0,87 | 130,4 |
| 2 | 180,0 | 0,76 | 137,0 |
| 3 | 200,0 | 0,66 | 131,6 |
| Разом | | | 399,0 |

*Джерело: розраховано автором.*

NPV = 399,0 – 300,0 = +99,0 тис. грн.

Отже, NPV(15%) = +99,0 тис. грн, тобто проєкт створює додану вартість і є економічно доцільним за прийнятої ставки дисконту.

Внутрішня норма дохідності IRR визначається як така ставка дисконту rrr, за якої NPV = 0. Оскільки аналітичне розв'язання для довільних потоків є складним, IRR доцільно визначати методом інтерполяції між двома ставками дисконту, за яких NPV змінює знак.

За результатами розрахунків:

- при r = 15 % → NPV = +99,0 тис. грн;
- при r ≈ 25 % → NPV ≈ –10,0 тис. грн.

IRR ≈ 23 %.

Оскільки внутрішня норма дохідності перевищує прийняту ставку дисконту (15 %), IRR > 15%, проєкт є фінансово привабливим.

Строк окупності визначається як період, протягом якого сума накопичених грошових потоків покриває початкові інвестиції.

*Таблиця 3.5*

**Розрахунок РР проєкту економічного розвитку**

**ТОВ «Буд Трейд Сталь»**

| Рік | Кумулятивний грошовий потік, тис. грн |
|---|---|
| 1 | –150,0 |
| 2 | +30,0 |
| 3 | +230,0 |

*Джерело: розраховано автором.*

Оцінка терміну окупності проекту економічного розвитку робиться для того, щоб визначити, скільки годин знадобиться для повернення початкових інвестицій через отримані грошові потоки.

Визначення року частичного повернення.З таблиці видно, що на кінець першого року кумулятивний грошовий потік дорівнює – 150,0 тис. грн, а після іншого року він стає позитивним (+30,0 тис. грн.). Таким чином, проект досягає окупності між іншим і третім роком, тобто n = 2.

На першому етапі оцінюється сума початкових інвестицій, необхідних для розробки проекту. Ці інвестиції відображаються як негативний грошовий потік у нульовому чи першому періоді його реалізації. Суму, яка ще не була повернута після іншого року, визначаємо за формулою 1.2. Невідшкодована частина інвестицій після іншого року складає:

$$I_0 - \sum_{t=1}^{n} \frac{CFt}{(1+IRR)^t} = 200{,}0 - 170{,}0 = 30{,}0 \text{ тис. грн}$$

На другому етапі прогнозуються чисті грошові потоки за кожний рік реалізації проєкту з урахуванням очікуваного економічного ефекту від впровадження заходів господарського розвитку. Визначення частки третього року, потрібної для окупності. Грошовий потік у 3-му році складає 200,0 тис. грн, тому частка року, необхідна для покриття залишку інвестицій:

$$\frac{30{,}0}{200{,}0} = 0{,}15$$

На третьому етапі виконується обрахунок кумулятивного (накопиченого) грошового потоку завдяки послідовному додаванню річних чистих грошових потоків до моменту, коли їхня сума зрівняється з обсягом початкових інвестицій. Визначення частини третього року, потрібної для окупності. Грошовий потік у 3-му році дорівнює 200,0 тис. грн, тому частина року, необхідна для покриття залишку інвестицій:

На четвертому етапі окреслюється період, у якому кумулятивний грошовий потік змінюється з від'ємного значення на додатне. Саме цей період вказує на момент досягнення точки повернення інвестицій проєкту. На четвертому етапі окреслюється період, у якому кумулятивний грошовий потік змінюється з від'ємного значення на додатне. Саме цей період вказує на момент досягнення точки повернення інвестицій проєкту:

*PP*= 2+92,1/460,7= 2,2 року .

Таким чином термін повернення інвестицій для проекту оптимізації управління оборотним капіталом у ТОВ «Буд Трейд Сталь» становить приблизно 2,2 роки. Цей показник є прийнятним з фінансової та ризикової точки зору, оскільки дозволяє швидко повернути інвестиції та відповідає середньостроковим цілям розвитку компанії. Позитивне значення NPV разом з тим, що IRR перевищує дисконтну ставку, ще раз доводитиме, що реалізація цього проєкту є економічно вигідною. Чим коротший термін окупності, тим меншим є ризик проєкту, і його привабливість зростає, особливо в умовах обмежених фінансових можливостей.

Для того щоб підсумувати отримані фінансові розрахунки та наочно продемонструвати економічну ефективність запропонованого проекту, необхідно зібрати основні показники його ефективності в загальну таблицю.

*Таблиця 3.6*

**Узагальнена оцінка економічної ефективності проєкту оптимізації управління оборотним капіталом ТОВ «Буд Трейд Сталь»**

| Показник | Значення | Економічна інтерпретація |
|---|---|---|
| Початкові інвестиції, тис. грн | 300,0 | Одноразові витрати на впровадження IT-рішень, організаційні кроки та підготовку персоналу |
| Термін реалізації проєкту, років | 3 | Середньостроковий огляд, достатній для стабілізації обігового капіталу |
| Ставка дисконту, % | 15 | Бере до уваги вартість капіталу, інфляційні сподівання та ступінь небезпеки |
| Сумарний дисконтований грошовий потік, тис. грн | 399,0 | Сукупний економічний результат від виконання проєкту за увесь період |
| NPV, тис. грн | 99,0 | Проєкт формує додану вартість та збільшує економічний потенціал фірми |
| IRR, % | 23 | Перевищує ставку дисконту (15 %), що вказує на фінансову привабливість проєкту |
| Строк окупності (PP), років | 2,2 | Надає відносно швидке повернення вкладів у межах середньострокового відтинку |
| Тип проєкту | Управлінсько-організаційний | Не вимагає суттєвих капіталовкладень у необоротні активи |
| Загальна оцінка ефективності | Економічно доцільний | Проєкт схвалений до впровадження |

*Джерело: розраховано автором на основі даних фінансово-економічного аналізу ТОВ «Буд Трейд Сталь».*

Наведена таблиця підсумків дозволяє всебічно оцінити результати економічного обґрунтування проекту розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь». Позитивні значення чистої теперішньої вартості свідчать про додаткову економічну цінність для компанії, тоді як перевищення внутрішньої норми доходу над дисконтувальною ставкою підтверджує привабливість інвестиційного проекту, враховуючи ризики довкілля . Оптимальний термін повернення інвестицій у 2,2 роки знижує фінансові ризики та відповідає можливостям підприємства за обмежені ресурси. У сукупності ці фактори дозволяють вважати проект оптимізації управління оборотним капіталом економічно обґрунтованим, фінансово ефективним та доцільним для реалізації.

Аналіз ефективності проекту економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь» показує його фінансову привабливість та вигоди для економіки. Позитивна чиста теперішня вартість, перевищення внутрішньої норми доходу над ставкою дисконту та відповідний термін повернення інвестицій вказують на те, що проект оптимізації управління оборотним капіталом сприятиме підвищенню економічної ефективності компанії без значних інвестиційних витрат. Отримані результати забезпечують обґрунтовані підстави для впровадження проекту у діяльність ТОВ «Буд Трейд Сталь».

Оцінка ефективності проекту економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь» підтверджує також його інвестиційну привабливість та фінансову доцільність. Розрахунок чистої теперішньої вартості продемонстрував значний економічний ефект від впровадження проекту за актуальною ставкою дисконту, що свідчить про зростання вартості підприємства. Внутрішня норма прибутковості перевищує ставку дисконту, що вказує на достатній запас фінансової стабільності проекту в умовах змін довкілля. Термін окупності трохи більше двох років, що є прийнятним для проектів, які намагаються оптимізувати управління оборотним капіталом. Комплекс отриманих результатів підтверджує, що реалізація цього проекту покращує

ліквідність, зменшує фінансові ризики та підтримує основи для сталого економічного розвитку компанії.

Впровадження будь-якого проекту економічного розвитку завжди пов'язане з впливом ризикових та невизначених факторів, які можуть викликати відхилення фактичних результатів від запланованих. Оскільки запропонований проект оптимізації управління оборотним капіталом ТОВ «Буд Трейд Сталь» має управлінсько-організаційний характер та не вимагає значних капітальних вкладень, рівень ризиків залишається помірним, але потребує регулярного контролю та виявлення.

Щоб оцінити ризики, їх слід класифікувати за джерелами на фінансові, операційні, ринкові, організаційні та зовнішні (макроекономічні).

*Таблиця 3.7*

**Основні ризики реалізації проєкту економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь» та заходи їх мінімізації**

| Вид ризику | Сутність ризику | Потенційний вплив на проєкт | Напрями мінімізації |
|---|---|---|---|
| Фінансовий | Невчасне досягнення окресленого зменшення запасів та дебіторки | Зменшення очікуваного грошового потоку, зниження NPV | Поступова імплементація заходів, періодичний фінансовий моніторинг |
| Ліквідності | Короткочасний дефіцит грошових коштів у перехідний час | Затримки розрахунків із партнерами | Створення скромного резерву грошових коштів |
| Операційний | Помилки при запровадженні ABC/XYZ-аналізу та програмних засобів | Зниження ефективності управління запасами | Навчання персоналу, випробування IT-рішень |
| Організаційний | Опір колективу змінам у правилах керування | Уповільнення виконання проєкту | Зв'язок цілей, заохочувальні важелі |
| Ринковий | Зменшення потреби або затримка із платежами від покупців | Погіршення ліквідності та оборотності | Розподіл клієнтської бази, суворіша кредитна політика |
| Макроекономічний | Інфляція, валютні коливання, транспортні перешкоди | Зростання витрат і потреби в робочому капіталі | Еластичне встановлення вартості, оновлення умов договорів |

*Джерело: розроблено автором.*

Ідентифікація та оцінка ризиків є критично важливими для обґрунтування ініціатив економічного розвитку компанії, оскільки навіть якщо фінансові та економічні показники виглядають позитивно, як внутрішні, так і зовнішні чинники можуть суттєво вплинути на успіх реалізації. У таблиці 3. 7 наведено основні ризики, що існують у проекті оптимізації управління оборотним капіталом компанії "Буд Трейд Сталь", а також способи їх зменшення, що враховують особливості роботи підприємства.

Фінансові ризики пов'язані зі здатністю зберегти ліквідність, якщо запаси не будуть повністю зменшені, або дебіторська заборгованість не буде стягнута вчасно. Цей ризик має велике значення, оскільки в 2024 році значна частина запасів займає місце в оборотних активах підприємства. Для зменшення ризику пропонуються такі заходи, як поетапне впровадження ABC/XYZ-аналізу та посилення контролю за платіжною дисципліною контрагентів, що повинно зменшити ймовірність негативних впливів та сприяти поступовій ліквідації обігових коштів.

Операційні ризики можуть виникнути через можливі ускладнення у впровадженні нових управлінських процесів та цифрових технологій, зокрема недосвідченість працівників або помилки у налагодженні інформаційних систем. Для зменшення цих ризиків проект передбачає поетапне виконання заходів, навчання відповідальних фахівців та використання адаптованих програмних рішень, що дозволить знизити ймовірність збоїв у щоденній діяльності компанії.

Ринкові та логістичні ризики залишаються серйозними проблемами, оскільки коливання цін на металопрокат, зміни в умовах постачання та труднощі в логістичних ланцюгах можуть впливати на швидкість обороту запасів та прогнозовані грошові потоки. В рамках проекту ці ризики можуть вплинути на оперативність обігових товарів. Запропоновані заходи з мінімізації, а саме диверсифікація постачальників, застосування гнучких

контрактних умов та формування оптимальних запасів, дозволяють зменшити залежність компанії від зовнішніх змін.

Контрагентські ризики, пов'язані з можливістю неплатежів або затримок з боку покупців, істотно впливають на ліквідність та терміни повернення інвестицій у проект. Для їх зменшення планується зміна умов контрактів, та внесення часткової передоплати, а також використання факторингу та торгового кредиту, що дозволить стабілізувати грошові потоки без значного зростання боргових зобов'язань.

Також слід наголосити на регуляторних та макроекономічних ризиках, які викликані змінами у податковій політиці, інфляцією та економічною нестабільністю. Хоча неможливо повністю усунути ці ризики, проект з оптимізації оборотного капіталу демонструє гнучкість до таких змін, оскільки не потребує великих довгострокових інвестицій та може адаптуватися до змін зовнішньої середовища.

В цілому, висновки, які представлені в таблиці 3. 7, вказують на те, що більшість виявлених ризиків можна контролювати та значно зменшити за допомогою організації, фінансових та управлінських заходів. Це підтверджує доцільність реалізації запропонованого економічного проекту та свідчить про його відповідність вимогам фінансової стабільності та адаптації до умов нестабільності.

Багато з ідентифікованих ризиків контролюються зсередини, що є важливим перевагою цього економічного проекту. Відповідно до цього, рекомендовані заходи не пов'язані з великими капіталовкладеннями та довгостроковими фінансовими зобов'язаннями, що значно знижує фінансовий ризик.

Важливо звернути увагу на ризики ліквідності та операційні ризики, оскільки вони впливають на реальні грошові потоки, що використовуються для розрахунків NPV, IRR та терміну окупності. Впровадження поетапного підходу для проекту, систематичний моніторинг ліквідності та обігових показників, а також використання гнучких фінансових інструментів, таких як

факторинг та торговий кредит, допоможуть значно зменшити негативні наслідки, пов'язані з цими ризиками.

Оцінювання ризиків, що виникають під час реалізації проекту економічного розвитку компанії «Буд Трейд Сталь», демонструє, що їхній рівень є середнім і фінансово виправданим. Методи, запропоновані для зменшення ризиків, дозволяють контролювати процес реалізації та підвищують ймовірність досягнення очікуваних економічних результатів. Це підтверджує висновки фінансової оцінки ефективності проекту та обґрунтовує його впровадження в умовах нестабільної зовнішньої ситуації. Ідентифікація та оцінка ризиків є критично важливими для обґрунтування ініціатив економічного розвитку компанії, оскільки навіть якщо фінансові та економічні показники виглядають позитивно, як внутрішні, так і зовнішні чинники можуть суттєво вплинути на успіх реалізації. У таблиці 3.7 наведено основні ризики, що існують у проекті оптимізації управління оборотним капіталом компанії "Буд Трейд Сталь", а також способи їх зменшення, що враховують особливості роботи підприємства.

Фінансові ризики пов'язані зі здатністю зберегти ліквідність, якщо запаси не будуть повністю зменшені, або дебіторська заборгованість не буде стягнута вчасно. Цей ризик має велике значення, оскільки в 2024 році значна частина запасів займає місце в оборотних активах підприємства. Для зменшення ризику пропонуються такі заходи, як поетапне впровадження ABC/XYZ-аналізу та посилення контролю за платіжною дисципліною контрагентів, що повинно зменшити ймовірність негативних впливів та сприяти поступовій ліквідації обігових коштів.

Операційні ризики можуть виникнути через можливі ускладнення у впровадженні нових управлінських процесів та цифрових технологій, зокрема недосвідченість працівників або помилки у налагодженні інформаційних систем. Для зменшення цих ризиків проект передбачає поетапне виконання заходів, навчання відповідальних фахівців та

використання адаптованих програмних рішень, що дозволить знизити ймовірність збоїв у щоденній діяльності компанії.

Ринкові та логістичні ризики залишаються серйозними проблемами, оскільки коливання цін на металопрокат, зміни в умовах постачання та труднощі в логістичних ланцюгах можуть впливати на швидкість обороту запасів та прогнозовані грошові потоки. В рамках проекту ці ризики можуть вплинути на оперативність обігових товарів. Запропоновані заходи з мінімізації, а саме диверсифікація постачальників, застосування гнучких контрактних умов та формування оптимальних запасів, дозволяють зменшити залежність компанії від зовнішніх змін.

Контрагентські ризики, пов'язані з можливістю неплатежів або затримок з боку покупців, істотно впливають на ліквідність та терміни повернення інвестицій у проект. Для їх зменшення планується зміна умов контрактів, та внесення часткової передоплати, а також використання факторингу та торгового кредиту, що дозволить стабілізувати грошові потоки без значного зростання боргових зобов'язань.

Також слід наголосити на регуляторних та макроекономічних ризиках, які викликані змінами у податковій політиці, інфляцією та економічною нестабільністю. Хоча неможливо повністю усунути ці ризики, проект з оптимізації оборотного капіталу демонструє гнучкість до таких змін, оскільки не потребує великих довгострокових інвестицій та може адаптуватися до змін зовнішньої середовища.

В цілому, висновки, які представлені в таблиці 3.7, вказують на те, що більшість виявлених ризиків можна контролювати та значно зменшити за допомогою організації, фінансових та управлінських заходів. Це підтверджує доцільність реалізації запропонованого економічного проекту та свідчить про його відповідність вимогам фінансової стабільності та адаптації до умов нестабільності.

Багато з ідентифікованих ризиків контролюються зсередини, що є важливим перевагою цього економічного проекту. Відповідно до цього,

рекомендовані заходи не пов'язані з великими капіталовкладеннями та довгостроковими фінансовими зобов'язаннями, що значно знижує фінансовий ризик.

Важливо звернути увагу на ризики ліквідності та операційні ризики, оскільки вони впливають на реальні грошові потоки, що використовуються для розрахунків NPV, IRR та терміну окупності. Впровадження поетапного підходу для проекту, систематичний моніторинг ліквідності та обігових показників, а також використання гнучких фінансових інструментів, таких як факторинг та торговий кредит, допоможуть значно зменшити негативні наслідки, пов'язані з цими ризиками.

Оцінювання ризиків, що виникають під час реалізації проекту економічного розвитку компанії «Буд Трейд Сталь», демонструє, що їхній рівень є середнім і фінансово виправданим. Методи, запропоновані для зменшення ризиків, дозволяють контролювати процес реалізації та підвищують ймовірність досягнення очікуваних економічних результатів. Це підтверджує висновки фінансової оцінки ефективності проекту та обґрунтовує його впровадження в умовах нестабільної зовнішньої ситуації.

Враховуючи принципи сталого економічного розвитку підприємства, реалізація зазначеного проекту щодо оптимізації управління оборотним капіталом вносити комплексний позитивний внесок у економічний зростання ТОВ «Буд Трейд Сталь», що відобразиться у таких основних результатах : •

Поліпшення структури оборотного капіталу через зменшення надмірних запасів товарів та прискорення процесу повернення дебіторської заборгованості:

• Зростання ліквідності та платоспроможності компанії, що забезпечить виконання фінансових обов'язків у встановлені терміни та зменшити ймовірність фінансових труднощів в умовах зміни ринкової ситуації.

• Посилення фінансової стабільності через скорочення залежності від короткострокових боргів та більш ефективне використання власних фінансових ресурсів.

• Підвищення ефективності роботи через зменшення витрат на операційну діяльність та логістику, покращення внутрішніх бізнес-процесів та підвищення якості управлінських рішень.

• Формування стабільних грошових потоків, що створює фінансову основу для майбутніх інвестиційних та стратегічних ініціатив компанії.

• Покращення здатності підприємства до адаптації та конкурентоспроможності в умовах нестабільного зовнішнього середовища, особливо завдяки впровадженню цифрових технологій управління та сучасних методів фінансового контролю.

Загалом , ці результати демонструють, що реалізований проект не лише створює позитивний економічний ефект у короткостроковій та середньостроковій перспективі, а й закладає основу для сталого економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь» у тривалій перспективі.

Отже, у третьому розділі розглядається всебічне обґрунтування економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь». Проект орієнтується на покращення управління оборотним капіталом та зміцнення фінансової стійкості фірми. Вибір цього проекту логічно випливає з аналізу фінансових і стратегічних показників, виконаного в попередніх частинах, і ґрунтується на виявлених недоліках у структурі оборотних активів, низькій ліквідності та значній залежності від короткострокових зобов'язань, незважаючи на стабільну прибутковість.

Розробка ініціатив для реалізації проекту допомогла уточнити стратегічну векторність розвитку у вигляді серії практичних рішень. Серед цих рішень є оптимізація запасів, покращене управління дебіторською заборгованістю, підвищення рівня ліквідності, зменшення фінансового навантаження від поточних зобов'язань та впровадження елементів цифрового управління оборотним капіталом. Запропонована поетапна модель реалізації проекту дозволяє контролювати процес виконання, коригувати управлінські рішення та зосередитись на досягненні чітко визначених фінансових цілей.

Оцінювання ефективності економічного проекту підтвердило його фінансову доцільність. Розрахунки показників чистої теперішньої вартості (NPV), внутрішньої норми прибутковості (IRR) та терміну окупності (PP) свідчать про економічну вигоду та фінансову привабливість проекту. Позитивний NPV, IRR, який перевищує дисконтну ставку, та порівняно короткий термін окупності доводять, що можна досягти додаткового економічного ефекту без значних капіталовкладень. Отже, реалізація цього проекту закладає фінансову основу для стабільного економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь», покращує його здатність адаптуватися до зовнішніх ризиків та зміцнює конкурентні позиції у середньостроковій перспективі.

# ВИСНОВКИ

У роботі розроблено проєкт економічного розвитку компанії ТОВ «Буд Трейд Сталь» на основі детального теоретичного, аналітичного та економічного дослідження. У процесі виконання роботи були досягнуті основні результати відповідно до зазначених завдань:

1. Узагальнення наукових підходів і методологічних основ дослідження економічного прогресу підприємства показує, що в сучасній економіці економічний розвиток сприймається як складний багатогранний процес. Він поєднує в собі кількісне зростання виробничих показників, якісні структурні зміни, підвищення ресурсної ефективності та зміцнення фінансової стійкості підприємства. Визнано доцільність поєднання ресурсного, стратегічного, інноваційного та системного підходів, які здійснюють комплексний аналіз внутрішніх можливостей бізнесу, його адаптаційний потенціал і здатність відповідати на зовнішні зміни.

2. Суть, напрямки та фактори економічного зростання підприємств були визначені, що дозволило класифікувати внутрішні та зовнішні детермінанти розвитку відповідно до їх джерел, виду впливу, можливості контролю та часової орієнтації. Виявлено, що головними внутрішніми факторами є ефективне управління оборотним капіталом, фінансова стійкість, рекомендації активів і пасивів, ліквідність і платоспроможність, інноваційні та організаційні можливості підприємства, а також якість рішення менеджменту. Зовнішні чинники формуються під впливом макроекономічних змін, стану галузі, конкуренції, коливання цін на ресурси, логістичних аспектів та регуляторного середовища. Дослідження вказує, що в нинішніх умовах головними стають фактори фінансової гнучкості та адаптації підприємства до змін зовнішнього середовища.

3. Проаналізовано організаційно-економічний статус ТОВ «Буд Трейд Сталь», в результаті чого встановлено, що підприємство працює в галузі постачання металопрокатної продукції та супутніх матеріалів для будівництва в Україні. Було виявлено, що компанія має лінійно-

функціональну організаційну структуру, яка складається з адміністративних, комерційних, фінансових, закупівельних, складських та технічних підрозділів. Таке розташування забезпечує чіткий розподіл управлінських обов'язків, координацію потоків матеріалів і фінансів, а також оперативне ухвалення рішень. Тим не менш, зростання масштабів діяльності та ускладнення логістичних процесів вимагають подальшого вдосконалення управління оборотним капіталом. Це свідчить про його поступове відновлення. Згідно зі статистичними даними, у 2024 році будівельна галузь показала значне зростання – на 23,5% порівняно з 2023 роком, досягнувши обсягу 204,7 млрд грн. Це відновлення активності відбувається після періоду значних викликів. Особливо помітним було зростання у житловому будівництві (16,3%) та ще суттєвіше – у нежитловому (35,5%). Позитивні тенденції продовжилися і в першій половині 2025 року: за січень-липень обсяг виконаних робіт зріс на 16,1% порівняно з минулим роком, досягнувши 117,7 млрд грн. Це зростання охопило як житловий, так і нежитловий сегменти. Таким чином, будівельний сектор, незважаючи на структурні проблеми та зовнішній тиск, залишається ключовим фактором економічного зростання та створення доданої вартості в Україні.

4. Оцінка фінансово-економічного становища ТОВ «Буд Трейд Сталь» у періоді 2022–2024 років продемонструвала позитивний тренд основних показників. Баланс підприємства збільшився з 532,2 тис. грн до 1 951,1 тис. грн, чистий дохід від реалізації зріс з 724,1 тис. грн до 1 118,0 тис. грн, а чистий прибуток піднявся з 26,7 тис. грн до 48,2 тис. грн. Власний капітал також зріс з 76,9 тис. грн до 673,7 тис. грн, що призвело до підвищення коефіцієнта автономії з 0,15 до 0,35. Разом з цим були виявлені структурні проблеми фінансового характеру: низький рівень швидкої (0,35) і абсолютної (0,02) ліквідності у 2024 році, переважання запасів у складі оборотних активів (1330,8 тис. грн) та високий відсоток поточних зобов'язань у пасивах (65,5%), що збільшує фінансові ризики підприємства.

5. Аналіз факторів, що впливають на економічний розвиток ТОВ «Буд Трейд Сталь» за допомогою SWOT- і PEST-аналізів засвідчив, що основні обмеження розвитку переважно внутрішні і походять від неефективної структури оборотного капіталу, низького рівня ліквідності та залежності від короткострокових зобов'язань. Водночас зовнішнє середовище – макроекономічна нестабільність, коливання цін на металопродукцію, ризики в логістиці та конкуренційний тиск – підсилює внутрішні слабкі сторони та підвищує вимоги щодо фінансової гнучкості та адаптивності підприємства.

6. Вибір проєкту для економічного розвитку ТОВ «Буд Трейд Сталь» був зумовлений необхідністю оптимізувати управління оборотним капіталом та зміцнити фінансову стійкість. Комплексний аналіз виявив ключову проблему: надмірну частку запасів (понад 68%) у структурі оборотних активів та критично низькі показники ліквідності. Це створює значні обмеження для оперативного реагування на зовнішні виклики. Запропонований проект є стратегічно важливим, оскільки він дозволяє використати можливості для подолання наших слабких сторін (SWOT-аналіз, стратегії WO та SO). Ми зможемо перетворити неефективну структуру оборотного капіталу та залежність від короткострокових зобов'язань на конкурентне перевагу, підвищивши гнучкість, прискоривши обіг коштів та знизивши ризики втрати платоспроможності. Крім того, проект має чітко виражений управлінсько-організаційний характер. Він передбачає удосконалення процесів планування закупівель, впровадження аналітичного обліку запасів, посилення контролю за дебіторською заборгованістю та використання цифрових інструментів для управління ресурсами. Це забезпечує високу рентабельність за мінімальних інвестицій. Враховуючи його фінансову доступність, низький ризик та відповідність стратегії стабілізації, проект є оптимальним рішенням для роботи в умовах макроекономічної нестабільності та високої волатильності будівельного ринку.

7. Фінансова оцінка доцільності запропонованого проекту показала, що він є економічно вигідним. При дисконтуванні на рівні 15 відсотків, чиста теперішня вартість проекту досягає 99 тисяч гривень, внутрішня норма доходності складає приблизно 23 відсотки, що перевищує встановлену ставку дисконту. Крім того, період окупності інвестицій становить приблизно 2,2 року. Загальна оцінка свідчить про привабливість проекту для інвесторів, його потенціал у створенні додаткової вартості та здатність підвищити фінансову стійкість компанії.

8. Під час дослідження були визначені ключові ризики, що можуть виникнути під час реалізації проєкту економічного розвитку, зокрема фінансові, операційні, ринкові і організаційні. Було розроблено ряд заходів для їх зменшення, що включає вдосконалення управління запасами і борговими зобов'язаннями, посилення контролю витрат і грошових потоків, а також поступове впровадження управлінських рішень. Виконання цих заходів допоможе зменшити ймовірність негативного впливу ризиків та забезпечити стійкість проєкту у середньостроковій перспективі.

Отже, результати кваліфікаційної роботи магістра мають практичну цінність і можуть бути використані у діяльності ТОВ «Буд Трейд Сталь» для підвищення ефективності управління оборотним капіталом, зміцнення фінансової стійкості та забезпечення сталого економічного розвитку у середньо- та довгостроковій перспективах.

# СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ansoff H.I. Corporate Strategy: An Analytic Approach to Business Policy for Growth and Expansion. New York : McGraw-Hill, 2007. 241 p.

2. Drucker P.F. Management: Tasks, Responsibilities, Practices. New York : HarperBusiness, 2008. 558 p.

3. European Commission. Industrial competitiveness and enterprise development report 2025. Brussels, 2025. 198 p.

4. Fedulova L., Kindratska H. Enterprise development in the digital economy. Kyiv : National Academy of Sciences of Ukraine, 2023. 301 p.

5. KPMG. Глобальне дослідження будівельного сектору. Лондон, 2023.

6. McKinsey Global Institute. Глобальні тенденції розвитку будівельної галузі до 2030 року. Нью-Йорк, 2022.

7. OECD. SME and Entrepreneurship Outlook 2023. – Paris : OECD Publishing, 2023. 256 p. URL: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-sme-and-entrepreneurship-outlook-2023_342b8564-en.html

8. OECD. Продуктивність і динаміка бізнесу : аналітичний звіт. Париж : OECD Publishing, 2022. 210 с.

9. Porter M. E. Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance. New York : Free Press, 2023. 592 p.

10. PwC. Формування стійкого будівельного сектору : аналітичний звіт. Лондон, 2024.

11. Schumpeter J. A. The Theory of Economic Development / J. A. Schumpeter. New Brunswick : Transaction Publishers, 2008. 255 p.

12. UNIDO. Звіт про промисловий розвиток : відновлення та стійкість. Відень, 2022. 284 с.

13. World Bank. Enterprise growth and productivity report 2024. Washington, DC : World Bank Group, 2024. 210 p. URL: https://espanol.enterprisesurveys.org/en/enterprisesurveys

14. Амоша О. І., Булєєв І. П. Економічний розвиток підприємств: теорія та практика: монографія. Київ : Ін-т економіки пром-сті НАН України, 2017. 312 с.

15. Аналітичні матеріали щодо стану та перспектив розвитку будівельної галузі України. Міністерство економіки України. Київ, 2024. URL: https://www.me.gov.ua

16. Ареф'єва О.В. Стратегічне управління розвитком підприємств в умовах нестабільності : монографія. Київ : НАУ, 2021. 348 с.

17. Ареф'єва О.В., Прохорова В.В. Економічний розвиток підприємств в умовах нестабільного середовища : монографія. Київ : НАУ, 2021. 336 с.

18. Бланк І.О. Управління фінансовими ризиками підприємства : сучасні підходи : монографія. Київ : Ельга, 2020. 456 с.

19. Бланк І.О. Фінансовий менеджмент підприємства в умовах нестабільної економіки : монографія. Київ : Ніка-Центр, 2021. 412 с.

20. Будівельна діяльність в Україні у 2021–2024 роках : статистичний збірник / Держ. служба статистики України. Київ, 2024. URL: https://ukrstat.gov.ua

21. Гальчинський А.С. Економічна методологія : навч. посіб. Київ : Либідь, 2014. 304 с.

22. Геєць В. М. Інституційна трансформація економіки України : монографія. Київ : Інститут економіки та прогнозування НАН України, 2016. 496 с.

23. Геєць В.М. Інституційні чинники економічного розвитку підприємств України : монографія. Київ : Ін-т економіки та прогнозування НАН України, 2021. 402 с.

24. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 №436-IV (зі змінами і доповненнями).

25. Гриньова В. М. Фінансова стійкість і платоспроможність підприємств: теорія та прикладні аспекти : монографія. Харків : ІНЖЕК, 2020. 318 с.

26. Гриньова В.М., Коюда В.О. Економіка підприємства. Харків : ІНЖЕК, 2016. 432 с.

27. Державна податкова служба України. Податкове навантаження на підприємства у 2022–2024 рр. Київ, 2024. URL: https://tax.gov.ua

28. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання.

29. ЄБРР. Звіт про трансформаційні процеси та бізнес-середовище в Україні 2023–2024. Лондон, 2024. 248 с.

30. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII (зі змінами).

31. Індекс будівельної продукції в Україні. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: https://ukrstat.gov.ua

32. Каменчук М.І. SWOT-аналіз як інструмент стратегічного управління розвитком підприємств. *Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця*. 2025. № 2. С. 70–78.

33. Каменчук М. І. SWOT-аналіз як основа формування маркетингових стратегій підприємств. *Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця*. 2025. № 2. С. 74. DOI: 10.26642/pbo-2014-3(30)-399-415

34. Кіндрацька Г.І., Білик М.Д. Фінансове забезпечення розвитку підприємства : навч. посіб. Львів : Львівська політехніка, 2022. 286 с.

35. Ковальчук Т.М. Інвестиційна діяльність підприємства в умовах воєнних та післявоєнних трансформацій. *Економіка та держава*. 2023. № 7. С. 14–21.

36. Коюда В.О., Гриньова В. М. Управління розвитком підприємства : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 412 с.

37. Крамаренко Г.О. Сучасні методи фінансово-економічного аналізу діяльності підприємств. *Економічний простір*. 2021. № 169. С. 112–121.

38. Кузьмін О. Є., Мельник Л. Г. Управління розвитком підприємств : навч. посіб. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 328 с.

39. Лишенко М.В. Методологія SWOT- та PEST-аналізу в управлінні розвитком підприємств. *Економіка. Фінанси. Менеджмент*. 2022. № 2. С. 40–46.

40. Лишенко М.В. (2022). SWOT-аналіз як інструмент стратегічного управління галуззю коноплярства. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: Актуальні питання науки і практики, 2*(2), 40–46. https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-304-2(2)-40

41. МВФ. Світовий економічний прогноз 2024 : виклики для підприємницького сектору. Вашингтон, 2024. 310 с.

42. Мельник Л.Г. Економіка розвитку підприємств: сучасні виклики та механізми адаптації. *Економіка України*. 2022. № 6. С. 39–52.

43. Мельник Л.Г. Економіка розвитку підприємства : теорія і практика : монографія. Суми : Університетська книга, 2021. 368 с.

44. Методичні рекомендації з оцінки ефективності інвестиційних проєктів : затв. Мінекономіки України. Київ, 2020.

45. Момот Т.В. Економічна діагностика розвитку підприємств у кризових умовах : монографія. Київ : КНЕУ, 2021. 294 с.

46. Мочерний С.В. Економіка підприємства : підручник. Київ : Знання, 2017. 478 с.

47. МСФЗ. Концептуальна основа фінансової звітності. Лондон, 2023.

48. Національна економічна стратегія України до 2030 року : схвалено постановою КМУ від 03.03.2021 № 179.

49. Національний банк України. Макроекономічний огляд та умови функціонування бізнесу. Київ, 2024. URL: https://bank.gov.ua

50. Пекна Г., Гофман М. Вплив макро- та мікроекономічних факторів на бізнес-планування на ринку нерухомості. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2025. № 3(79). С. 23–50. DOI: 10.31732/2663-2209-2025-79-50-59

51. Пекна Г., Гофман М. Мікроекономічні показники діагностики конкурентного середовища на ринку нерухомості. *Вчені записки*

*Університету «КРОК»*. 2025. № 1(77). С. 54–65. DOI: 10.31732/2663-2209-2025-77-54-65.

52. Пекна Г., Гофман М. Управління фінансовою стійкістю підприємств у нестабільному ринковому середовищі. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2025. № 2(78). С. 41–58.

53. Пилипенко А.А. Стратегічний розвиток підприємств в умовах глобальних трансформацій : монографія. Харків : ФОП Лібуркіна Л.М., 2022. 320 с.

54. Пилипенко А.А. Управління економічним розвитком підприємств у глобалізованій економіці : монографія. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2022. 320 с.

55. План відновлення України : аналітичні та статистичні матеріали. Міністерство економіки України. Київ, 2023. URL: https://www.me.gov.ua

56. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств: трансформація фінансових рішень у кризових умовах : монографія. Київ : КНЕУ, 2022. 368 с.

57. Поддєрьогін А.М., Білик М.Д. Фінансова стійкість підприємств в умовах економічної турбулентності. *Фінанси України*. 2021. № 4. С. 45–62.

58. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства : підручник. Київ : КНЕУ, 2018. 528 с.

59. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 06.02.2018 № 2275-VIII (зі змінами і доповненнями).

60. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посіб. Київ : Знання, 2020. 654 с.

61. Світовий банк. Перспективи економічного зростання підприємств України у 2024 році : аналітичний звіт. Вашингтон, 2024. 302 с.

62. Скоробогатова Н.Є. Управління оборотним капіталом підприємства в умовах нестабільного середовища : монографія. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 276 с.

63. Тарасюк Г.М. Управління проєктами економічного розвитку підприємств : навч.-наук. посіб. Київ : КНЕУ, 2020. 320 с.

64. ТОВ «Буд Трейд Сталь» (код ЄДРПОУ 44743842). Дані про юридичну особу. YouControl: електронний каталог компаній. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/44743842/

65. ТОВ «Буд Трейд Сталь» (код ЄДРПОУ 44743842). Фінансова звітність малого підприємства за 2022–2024 рр. OpenDataBot: електронна база юридичних осіб. URL: https://edrpou.ubki.ua/ua/44743842

66. Федулова Л.І. Інноваційний розвиток підприємств в умовах цифрової економіки : монографія. Київ : НАН України, 2020. 384 с.

67. Федулова Л.І. Цифрова трансформація бізнесу як чинник економічного розвитку підприємств : монографія. Київ : НАН України, 2022. 364 с.

68. Шершньова З.Є. Стратегічне управління : підручник. Київ : КНЕУ, 2020. 560 с.

69. Шкварчук Л.О. Бізнес-планування та проєктне управління розвитком підприємств : монографія. Львів : Львівська політехніка, 2022. 332 с.

70. Штанько Л.О. Оцінка інвестиційної привабливості промислових підприємств. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2014. № 3(30). С. 399–415. DOI: 10.26642/pbo-2014-3(30)-399-415.